

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 48 kor.
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyilttérli közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPLAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osztrák egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, augusztus 23.

Mai lapunk főbb közleményei:

Az entente haditanácskozása Versaillesben.
Ösmilliomosok és hadseregszállítók.
A „Szent István“ matrózainak sírjánál.
Repülőink bombázták a valenai kikötőt.
Arad városi zenekar.
A vörös gárdisták megverték a kozákokat.
Egy kis osztrák fiú.
Az aradi testnevelési tanfolyam.
Egy urinő tragédiája.
Német buvárhajók bombáztak két amerikai
kikötővárost.

Bevándorlott hadigazdagok.

A háború a városokat sok új kötelezett-
séggel terhelte meg s azok a városok, amelyek
nem tudták hamarosan beletalálni magukat
a háborús helyzetbe, mint Arad is, a háborúnak
súlyos sebesültjei. A legiogosabb, ha a háború
sebeit, a háború szerencsésel által orvosoltat-
juk és azokat az idegeneket, akik a háború
alatt Aradon vagyont szereztek, megadóztatjuk.

A városok fejlődésére mindenkor kívána-
tos volt az idegenek betelepülése, — kivéve a
háborús éveket. A háború alatt betelepülők míg
egy részről növelték a város szociális köteles-
ségét, másrészt a város törzslakosainak
megdrágították életét. A sok letelepülő idegen
a szükségleti cikkek árát felverte és felidézte
Aradon a lakás mizériákat. Ezt a város törzsl-
lakói súlyosan megszenvedték a háború
alatt.

Nem kereshettünk semmit azokon a sze-
rencsétleneken, akiket a román betörés kény-
szerített a menekülésre, s akik a veszedelem
megszűnte után vendégszeretetünk megköszö-
néseivel távoztak. De van keresni valónk s ke-
resnünk kell azokon, akik idekerültek, mint
vagyontalan senkik és itt Aradon a háború
alatt százazreket — milliókat szereztek. Ezek
az emberek, a város törzslakossága életének
megnehezítői voltak s vagyonukat a lakosság
rovására szereztek. Ha ők önmaguktól nem
jönnek reá, hogy ezzel szemben kártalanítással
tartoznak a városnak, akkor kell találni módot
arra, hogy valamely címen adóval figyelmez-
tessük rá őket.

A város kereskedelmét és kulturáját a vá-
ros lakossága évszázados munkával és nagy
anyagi áldozattal teremtette meg. Szívesen
látjuk, ha ezt a kereskedelmet és ezt a kultu-
rát idegenből bevándorolt emberek tevékeny-
ségükkel élénkebbé teszik és növelik. A hábo-
rus kereskedelemnek azonban a normális vi-
szonyoktól egészen elütő a karaktere s azért
ezek a háborús bevándorlók kereskedői élel-
messége egyenesen a város érdekei ellen való
volt. A normális kereskedelem keretében a ke-
reskedelmi forgalom növekedése s ezzel közöl-
ve a fokozottabb konkurrencia az árak alaku-
lására mérséklőleg hatott, míg a háború beván-
dorlóinak kereskedői tevékenysége éppen el-
lenkező hatású volt. Rávetették magukat meg-
lévő készleteinkre s azt vagy elszállították
más vidékekre, vagy pedig ülték s várták, míg
a város kereskedelmi forgalmában az áru el-

fogy s akkor azt nekünk hajmeresztő áron ad-
ták vissza. Az ilyen kereskedői tevékenység
tehát egyenesen a város érdekeit sértette.
Senki nem mondhatja azt, hogy a város ez
új lakóival szemben nem jogosult, ha velük va-
lamely formában a város terheit apasztatják.
Bizonyos, hogy sokkal jogosultabb adó volna
ez, mint a telekértékadó.

De nemcsak megélhetésünket nehezítették
meg ezek a meggazdagodott bevándorlók, ha-
nem megverték fejünk fölött a házat és a régi
törzslakókat a lakásrendeltek dacára kidobták
lakásaikból. Akik azelőtt egy-két szobás lakás-
ban laktak, a megvagyonosodott parvenü mo-
hóságával és lelketlenségével törtek rájuk s
tettek hajléktalanokká, vagy nyomorgó lakók-
ká sok száz régi aradi családot. És akiknek
nem adatott meg a mód és alkalom, hogy
házat vegyenek, azoknak még ma is remeg-
niök kell, hogy valamelyik bevándorlott s mil-
liomossá lett idegen szemtetet a lakására,
megveszi a házat s a régi lakót kidobja. A la-
kashivatalnál nyilvántartott lakások kö-
zött, nem találunk egyetlen idegenből beván-
dorolt s gazdaggá lett embert sem. Ezek a sa-
ját házaikban laktak már, vagy most rendez-
tetik be pazar fényűzéssel. Ha van ezeknek az
uraknak pénzük arra, hogy a város lakosságá-
nak rovására fényes lakásokat szerezzenek
be maguknak, legyen pénzük arra is, hogy a
bevándorlásukkal súlyosított városi háztartá-
sunkat segítsenek egyensúlyba hozni. Ha vol-
na bennük helyes érzék helyzetük őszinte fel-
ismerésére, nem várnák be, míg adóval sujt-

Rasputin holttestének elégetése

Az orosz forradalom első idejében egy dí-
szesen kiállított, illusztrált folyóirat jelent meg
„Oroszország napja“ címen. Bemutatta sorra a
cárizmussal folytatott küzdelem vezéreinek, Mil-
jukovnak, Csernovnak, Kerenszkinék, stb. művé-
szi kivitelű arcképét. Egy huszesztendő „pri-
porscsik“-nak Asztachovnak arcképe egész oldalt
foglalt el, aki azzal szerzett érdemeket a megörö-
kítésre, hogy elsőnek dobta a „volincek“ közé a
hadsereg és nép egyesülésének jelszavát.

Akadnak azonban érdekes és jellemző köz-
lemények is, valóságos okmányai a forradalmi
örületnek. Ilyen például, mely ezt a címet viseli:
„Hogyan égettem el Rasputin Gergelyt!“ A köz-
lemény írója Kupcsinszkij, Lvov herceg minisz-
terelnök különleges meghatálmazottja. Az ese-
mény, 1917. március 10 és 11. napján történt.
Ime a különös történet: A koporsóhoz, melyben
Rasputin bebalzsamozott holtteste feküdt s ame-
lyet ideiglenesen egy vasuti teherkocsiban helyez-
tek el a cári szállás vasuti állomásán, valósággal
zarándokoltak az emberek.

Végét kellett szakítani ennek. De hogyan?
Eltemetni holttestét? Nem. Elégetni. Kupcsinsz-
kij tehát éjszakánként idején teherautón Pétervárra
viszi a koporsót és négy lakattal bezárja az egyik
váltó kocsiszinbe. Másnap aztán éjjel tájban
hatalmas autóra rakatja a koporsót, jól befedeti
rakás deszkával, kartonnal, papírral, gyékény-

nyel, hogy, míg a legéberebb sarki őrk se vehes-
senek észre semmit. Előbb egy könnyebb autón
Kupcsinszkij megy Jurevics tanárral és velük
volt a sofőrökön kívül néhány markos munkás
is. A városon kívül, az erdő felé tartanak. Utköz-
ben a zsandárokkal többször gyülik meg a bajuk.
Végre is lekanyarodnak az országútról a közeli
erdő felé, de mind a két autó egyszerre csak el-
akad a hóban. Az autót a koporsóval meg sem
tudják mozdítani, a zsandárok üldözését pedig
nem kerülhetik el. Mit kezdjenek? A horgonyko-
porsót kiemelik a fatokból és derékig a hóba süp-
pedve, vállon viszik be jó mélyen az erdőbe. El-
ássák a hóba, aztán nagy ügyel-bajjal kivon-
szolják a könnyebb autót az országútra és vissza-
számuldanak a városba, egyenesen a müegye-
temre.

Az éjjeli látogatásra természetesen össze-
szaladnak a diákok. Kupcsinszkij egyenesen a
müegyetemen székelő forradalmi ochrána-főnök-
höz fordult és beavatja az ügybe. Nyomban csa-
pet alakul az ochrána polgáreihből és a diákok-
ból, akik Kupcsinszkij vezérlete alatt tüstént fel-
kerekednek az erdőbe. Levágott nyírfákból, a ho-
zott deszkákból, papírból, gyékényből, forgácsból
egy-kettőre máglyát raknak, amelyet jól meglo-
csolnak benzinnel. Kinyitják a koporsót. A mág-
lya tüze megvilágítja Rasputin tetemét. Ugy, fe-
küdött ott, mintha csak élne, de elviselhetetlen
hullaszag árad tőle. Félszeme ki van, szá-
kálta ritka, gondosan ápol; koponyájának hátó

része be van hasítva, nyilván erős ütéstől, kezd
csodálatosan friss, nemkülönbön friss a tarka se-
lyem „rubcha“ is, mintha csak most öltötte vol-
na magára

Dorongok segítségével — írja Kupcsinszkij
— kiemelték a tetemet a mély koporsóból és
tették fel a már erősen lángoló máglyára. A lán-
gok körülgyaldosták. A tüzet folyvást benzinnel
élesztették. A csupasz lábfejek elsőnek kezdtek
el füstölni. Tüzet fogott a „rubcha“ és szempil-
lantás alatt leperzselődött a szakáll is. A telom
közül szürkészöldes lángocskák táncoltak és át-
ható szag terjengett a levegőben. Körülálltak a
máglyát és nem vették le szemüket a holttest-
ről. Az erősen bebalzsamozott arc sokáig állt el-
lent a lángoknak. A holttestből sárga, bűzös füst
párolgott ki sziszegve. A tetem egészen megfede-
tedett és elmerült a lángokban. Az előttünk is-
meretlen balzsamok, amelyekkel a test át volt
ítatva, olvadtak és valami sajnátságos zöldes lánggal
égték.

Virradni kezdett... Az utról minduntalan
valaki be akart fordulni az erdőbe a tűz és füst
látására, de a polgáreők híven őrködtek és leza-
varták a kíváncsiskodókat. Egészen tíz óráig ma-
radtunk ott, folyvást élesztve a tüzet, fagyban,
szélben, kimerülve a végsőkig, átfázva a vetőg.
Amikor azután a máglya tövig leégett, autókora
visszatértünk a müegyetemre és jegyzőkönyvbe
foglalták a holttest elégetését, amelyet vala-
mennyi résztvevő aláírt.

ják őket, hanem vagyoni viszonyaiknak megfelelő önkéntes adományaikkal jönnének a városi háztartás segítségére. Ezzel sokkal nagyobb tiszteletet és becsülést szereznének, mintha százezer koronás magánházaikat száz-ezer koronás berendezéssel látják el. Egy ilyen fényes lakás keretében lezajló életük csak provokálása a háborús szegénységnek s nem tiszteletet, hanem ellenszenvet kelt. Ezt csakis egy-egy nagyobb városi adománnyal tudnák elháritani maguktól és csak is ezzel felejtethetik el a város lakosságával vagyonszerzésük mikéntjét.

Ha azonban ők maguk nem tudják, hogy milyen kötelezettségük van új otthonukkal szemben, akkor a városnak kötelessége, hogy egy a városi háztartás egyensúlya, mint a megbántott törzslakosság kiengesztelése érdekében, vagyoni viszonyaiknak megfelelő adóval sújtsa őket. Ezt az adót nemcsak megnyugvással, de örömmel is fogja fogadni a város lakossága.

Spektátor.

Milliomosok és hadseregszállítók

(Egy vagyon egy oszlóért.)

A szokásos nyári csikóárverést tegnap délután 3 órakor tartották meg Alagon. E célból a turi kiválasztott nagyságai már déli 12 órakor egybegyűltek az alagi hotel éttermében, hogy őszi szokás szerint *disztribúció* vezessék be az ünnepséget. A disztribúció pompásan sikerült, az urak meglehetősen mennyiségű pezsgőt fogyasztottak, a hangulat — bár a társaság meglehetősen vegyes volt — mindaddig emelkedett maradt. Az asztalfő körül ott volt a Magyar Lovaregylet képviselőiben Csekonics Gyula és Balthyány Elemér grófok, a Jockey-klub részéről pedig Kinszky Károly herceg és Földes Mária gróf. Körülöttek ültek: Kinszky Zdenko gróf, Springer Gusztáv báró, Mikos Ármán gróf, Dreher Antal és Jenő, Pejacsevics Albert gróf, Harkányi Andor és János bárók, Széplény Gábor gróf, Zichy Béla gróf, Festetics Tassilo herceg, Hohenlohe herceg, Rothschild Alfonz báró, Sigray Antal gróf, Feleky László gróf, Mautner Viktor és Egyedi Lajos. Az asztal alsó végén csoportosultak az újabb keletű sportemberek, akik a hadseregszállítók kasztjából kerültek ide. Ott volt Horvát Ákos a vezérkarával, egy Kompothy Iván nevű sportsman, akiről nem is sejtjük, hogy tulajdonképpen Weismann Jenőnek hívják és *börigynök*, mellette a *Lajtaköltai ménés* passzionátus tulajdonosa. Blau Miksa *fakereskedő* foglalt helyet, de nem hiányzott az asztalnál a *Gubaesi ménés* álnév alatt futtató Klein Izidor *lúszeres* sem, aki a pezsgő hatása alatt már csaknem brudert ivott Festetics Tassiloval. Ugy kellett visszatartani.

Pont háromkor véget ért a lakoma és az urak elindultak az árverés színhelye felé. Mindenki sokat várt ettől a vásártól, a levegőben volt, hogy felül fogja mulni a néhány hét előtt lejátszódott *napagedli* licitációt, amely pedig éppen elég szenzációs volt, mert már ott is szívesen adtak 50 60.000 koronát egy jóállású csikóért. Arra az ezreshullásra azonban, ami itt következett, még sem volt senki kíváncsi.

Az első szenzációval Dreher Antal orosz-trák sörkirály szolgált, aki egy Kisbéren nevelt ménért, amelynek apja Pardon, anyja pedig Homing Pigeon, 76.000 koronát adott. Nem sokkal maradt mögötte Mikos Ármán gróf, aki arról híres, hogy Szerbiában, sőt Kisázsiaiban is milliókat érő erdőségeket vásárolt össze és aki

Az entente haditanácskozása Versaillesben.

(A német kancellár és a pártvezérek.)

Zürich. Maült össze az entente nagy haditanácsa Versaillesben. A haditanácsban részt vesznek Lloyd George és Orlando is. Wilson megjelenése is tervbe volt véve, de ettől időközben elállottak. Wilson elnök csak külön üzenetet fog intézni a haditanácshoz, amelyben nyilatkozni fog a közös hadvezetésről és hadcélokról. A haditanácsban Clemenceau elnököl és a háborúnak meghatározott időpontig való folytatása mellett fognak dönteni, egyúttal foglalkozni fognak a katonai és gazdasági együttműködés megszervezésének kérdésével is.

Berlin. Hivatalosan jelentik augusztus 22-én: A birodalmi kancellár Hintze államtitkárral együtt több órán át tanácskozott a birodalmi pártok vezetőivel. Legelőbb a bresztlitovszki szerződéshez tartozó orosz-német pótszerződések és ezek hivatalos kezelési módját állapították meg. A külügyi államtitkár ezzel kapcsolatban tájékoztatta a pártvezéreket a külpolitikai helyzetről és ama tárgyalások eredményeiről, amelyeket rövid idővel ezelőtt osztrák-magyar és német államférfiak a lengyelek képviselőivel a német nagy főhadiszálláson folytattak.

London. A Daily Mail híresztelése szerint az első kínai kontingensnek augusztus 18-ra virradó éjjel kellett Pekingből elindulnia, hogy Vladivosztkában az expedícióval egyesüljön.

Berlin. A nyugati fronton augusztus 20-ika hatalmas harcok zajla volt. A rövid időközök, amelyekben Foch tábornagy egyik nagy támadását a másik után intézi, mindjohabban mutatják, hogy semmi áldozatot nem tekintve, minden áron *keresztoszakolja a fényverdöntést*.

Miután napok óta az ellenségnek az Avretől

egy Rascal után nevelt ménért 60.000 koronát fizetett. Nem nézhette ezt jó szemmel a bécsi Ronacher-orfeum igazgatója, Dorn Egon ur, aki még nem is olyan régen a bécsi Szimplicissimus nevű mulatóban maga szolgált fel a sört a vendégeknek, míg most egy Ossian után nevelt sárga ménért 45.000 koronát szurkolt le. Horvát Ákos kézimunkakereskedő ezzel szemben 50.000 koronáért egy Beregvölgy-kancát vásárolt pedigrisztikai alapon.

Most újból Mikos Ármán vette át a szót, a mennyiben 65.000 koronáért egy Mindig után nevelt csikót vett meg Schwarzenberg herceg ménéséből, míg Hohenlohe herceg egy lapockasántaságban megrokkant Maxim-csikóért 60.000 koronát fizetett. Rothschild báró két lovat vett, az egyiket, 67, a másikat 70 ezer koronáért. Sigray Antal gróf szerényen beírta egy 46.000 koronáért vásárolt csikóval. Teleki László gróf, aki néhány évvel ezelőtt a háromezer koronáért vásárolt Rascallal csaknem minden klasszikus versenyt megnyert, most 60.000 koronát a tott egy Gascony után nevelt ménért. Kinszky Zdenko gróf ennek féltestvéréért 65.000 koronát fizetett.

A rekordot azonban Zichy Béla gróf érte el, aki egy Kisbéren nevelt ménért 170.000, azaz *százhetvenezer* koronát adott. Ez az összeg eddig példátlanul áll a turi történetében. A milliók közt megőszült öreg urak lélegzetrivisszafojtva nézték a korszakalkotó jelenetet és fhitattal szemlélték a kincsért érő csikót, amelyről a történelem részére fel kell jegyezni, hogy apját Adamnak hívják, anyját pedig Pardonnak,

kétoldalt szüntelenül ismétlődő támadásai súlyos veszteségekkel a német védelmi frontról visszapattantak, a francia vezér az Oise és az Aisne között kezdte meg a németek részéről előrelátozott támadást. Itt a 18-iki és 19-iki támadásokkal meg akarta teremteni az új nagyarányú támadás kedvező előfeltételeit. Reggel hét órakor kezdődött minden harci eszköz letávetésével a támadás, mely messzemenő stratégiai célt, a német frontnak hátlásán való áttörését akarta elérni *erélyes szárnylökéssel*. De a gondos előkészítés ellenére sem érte el az ellenség célját. Már a déli órákban a német ruganyos védelem a tüzérségi állások előtt megölte az erőteljes ellenséges rohant.

A nagy veszteségek ellenére az ellenséges vezér az éjszaka beálltáig szüntelenül megismételtette a rohamokat, anélkül, hogy további tért nyerhettek volna. Az ellenség veszteségei arányban állanak a harcbevetett tömegek nagyságával és a hiábavaló támadások folytonos megújulásával. A harc főterhe itt csak a francia gyalogságra hárult. A kíméletlenül előrehajtott fekete franciáknak a Carlepont-Nampcel vidékén különösen súlyosan kellett véreznie.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Binj tábornok harmadik hadserege a Mavenneville és Beaucourt sur Ancres között levő nyolc mérföld szélességű fronton tüzérségi előkészítés után megtámadta az ellenséget. A meglepetés teljesen sikerült. A jelentések szerint az angolok elfoglalták Courmelles és Achiet le petit falukat. Nem hivatalos hír szerint Achiet le Grand is az angolok kezére került. Ha ez igaz, akkor ezen a helyen három mérföldnyi az előnyomolás mélysége.

London. (Reuter.) A Times-nek jelenti Tokióból e hónap 17-iki kelettel: A kormány beleegyezett abba, hogy a sajtónak kétszer ad fölvilágosítást a nyugtalanságok minőségéről és terjedelméről. A tegnapi közlés különböző kisebb tokiói zavargásokról számol be. Ezekben 10.000 ember vett részt. Tíznyolc kerületben voltak komoly vagy kevésbé veszedelmes zavargások. Nyugtalanságok híre érkezik még Osaka, Kieto és Kobe városokból.

mely boldog házasságból 1917 március 14-én látta meg a napvilágot Kisbéren. Ezután már nem is keltett szenzációt, hogy ugyanez a Zichy Béla gróf egy Pardon után nevelt sárga kancáért 80.000 koronát fizetett.

A kép teljességéért még fel kell jegyezni, hogy Springer Gusztáv báró, aki évtizedeken át vezető szerepet játszott a csikóárveréseken, akinek istállója állandóan száz lóval állott, aki csaknem évente nyert egy vagy több klasszikus versenyt és színei Angliában is diádalmaskodtak, a tegnapi árverésen szóhoz sem jutott. Így jártak Mautner Viktor, Landau, Egyedi és még sokan a régiek közül. Az új milliomosok lefőzték a régiket.

Napagedlben az árverés csaknem egy milliót eredményezett. És az emberek csodálkoztak. A tegnapi árverésen jóval több, mint két millió folyt be és most már nem is csodálkoztak. Ugyáltszik, lassanként mindent megszoknak. Pedig 1914-ben még az alagi árverésen ugyanennyi csikóért összesen 400.000 korona folyt be. Most már csak az a kérdés, hogy a csikók javultak-e meg ennyire, vagy pedig az emberek lettek könnyelműbbek?

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el. — —

A „Szent István“ matrózainak sírjánál.

(Tengerészek első tömegtemetése.)

B. K. Hajóparancsnokság
... Pólánál, tenger vidékén,
Hol Olaszhon zárul s megyék
sora, hálóba összefut
Körös-körül sírhalmok domborod-
nak,
Hol hegy-völgyes földben rothad
sok halott.

Dante „Pokol“

Policarpo hegy-völgyes földjén, legmaga-
sabb pontján áll tengerészetünk temetője. A
tulajdonképpen tengerész temető azonban lenn
fekszik a domb lábánál és messzire, órák hos-
szu járőföldre nyulik el... Görögország és
Szicília felé. Mert a tulajdonképpen tengerész
temető: a tenger. Idefönn, a megváltó képe
előtt egy anya sir és csókolgatja a megszen-
telt földet, melyben nem talált nyugodalmat
a fia. De az anyai szeretet rendeltetésévé te-
szí a rögnök, hogy fia nyugvóhelye legyen és
az is immár.

A kápolna márványabláján matrózok ne-
ve olvasható, akiket viharos éjszakán hirtelen
hullám szakított le a torpedónaszád fedélzeté-
ről. Hősök halálával haltak el, dicsőség emléke
zetüknek. De nem találjuk az ismert szava-
kat: „Béke poraikra!“, vagy „Legyen könnyű
nekik a föld“. Hiányzanak a szavak: „Itt
nyugszik...“, mint a hogyan minden sírkö-
vön és minden nyelven megtalálhatjuk: „Hier
ruht“ — „Qui riposa“ — „Zde odpovica“ —
„Here is buried“ — „Ovdie pojava“ — még a
török írás cikornyás és fantasztikus betűivel
is a félholddal és csillaggal, még az ősi héber
betűkkel is, Dávid király kettős háromszög-
vel fölötté. Nemzetközi és közösvallás ez a
temető, mint talán egyetlen sem kivül a vi-
lágon. Melyik oldalon vannak hát a tenger
szabadságának harcosai!

A kriptákon és sírköveken bevésetten fény-
lenek a nevek, melyek a cs. és kir. tengerészet
történelmébe tartoznak. Sokan, akik réges-
rég porladoznak ebben a temetőben, nem ér-
hették meg, hogy fiaik még nagyobb tisztele-
tet szereztek nevüknek.

Wellenburg gróf viceadmirális meghalt
„kötelességének hű teljesítése közben szenved-
ett súlyos sebesülései következtében“; Bour-
gignon Antal báró admirális nem érthette már

Arad-városi zenekar.

(Kern Aurél előadása.)

Kern Aurél, a m. kir. Operaház volt igazga-
tója, ma delelőtt 11 órakor tartotta meg a pol-
gármester által erre a célra összehívott értekez-
let előtt a városi zenekarok felállítására vonat-
kozó rendkívül érdekes informatív jellegű elő-
adását. A mindvégig nagy figyelemmel és sürü-
letszerű nyilatkozatokkal honorált előadáson jelen
voltak: Barabás Béla dr. főispán, Varjassy Lajos
polgármester, Varjassy Lajos dr. kamarai fő-
titkár, báró Neuman Adolf, Bing János, Mandl
Vilmos dr., Kovács Vince kultúratanácsnok, Zer-
kovitz Rudolf vezérigazgató, Szántay Lajos, dr.
Parkas József és Scherhag Ernő.

Az elnöklő polgármester az értekezlet meg-
nyitása kapcsán felkérte Kern Aurélt, mint a kul-
tusztanács elnöke megbízottját, hogy tartsa meg elő-
adását.

Kern Aurél azzal kezdte meg fejtegetéseit,
hogy mindazok a tervek, melyekről az értekez-
leten szó lesz, a háború utáni időkre szólnak. El-
ismeri ennek a szükségességét, hogy a béke első

meg, hogyan állta meg tengerészete a világhá-
boruban helyét és Lorch Richárd ellentenger-
nagy sem, hogy miként érte el fia a harci dí-
csőséget és a — hősi halált.

Hatalmas négyszögű emelkedés e háború
hőseinek nyugvóhelye, ciprusokkal szegélyezet-
ten. Középiútt Haus apó sírja. Még ott fonnyad-
doznak a virágdíszek és pálmaágak a koporsó
felett, melyre a király dobta az első brantot és
utána a főhercegek, hadvezérek, tábornokok és
a haditengerészet minden csoportjának, kép-
viselőinek hosszú sora, akik szerették nagyon,
aminthogy ő is szerette őket. És közvetlenül
melléje fiatal kadettek és repülőzászlósok ke-
rültek, tiszték és legénység, az ő tengerészel
közül. Sőt öt asszonyt is itt hantoltak el, ők is
szahazért teljesített kötelességük közben veszté-
tették életüket; municiógyári munkásnők, rob-
banás... A zűrzavaros időkben senkit sem
kímél a sors.

Tömegtemetések, melyek a szárazföldi há-
boruban oly gyakoriak, itt felette ritkák. Talán
a mai az első ilyen. A tengerészek lelkesze ál-
dást hint a nagy, nyílt sírra, amely körül a vi-
rágok dombbá halmozódtak fel, azután a pápa
énekli el halotti énekét, a szónokok és leányok
zokognak és a bajtársak a hajóról belomered-
nek a sírgödörbe és nem tudják megérteni, mi-
ként történt tulajdonképpen, hogy nem ők fek-
szenek odalenn és nem az a husz áll itt fenn a
sír körül. Huszat temetnek egyszerre. A mohó
viz elleni harcban kerültek a vízbe, abban a harc-
ban, melynek a minap tanúi voltunk. A zene-
gyászkorált játszik és a disztílz dörögve vissz-
hangzik keresztül a tengeren és a városon...

A hajóparancsnok három rögtön dob a
„Szent István“-hajó derék matrózainak kopor-
sóra. Nagybányai Horthy Miklós flottaparancs-
nok, a hadikikötő parancsnoka, az arzenális
parancsnoka, admirálisok és tábornokok, mat-
rózok és katonák nyújtják egymásnak az ást.

Maholnap keresztet helyeznek fölöttük,
neveikkel, rangjukkal és a dátummal: 19.
10/6—1918.

Holnap, holnapután hitvesek és anyák álla-
nak itt körül és zokognak, siratják azokat, akik
itt elpihentek... és azokat, akik még nem pi-
hentek el itten.

Holnap, holnapután megint elindul egy
hajó, életre-halálra.

éveiben a kormány a municipiumok s társadalom
egész erejét és energiáját a népjólét emelésére és
gazdasági intézmények létesítésére fordítsa, de
az ország újjászervezésének óriási munkájában
a kultúrának is fokozott mértékben kell helyet
biztosítani. Létérdeklünk, hogy azt az eldurvulást,
mely a háborúval együttjárt, ellensúlyozzuk és
azokat a kevesbé művelt elemeket, melyeket a
háborús alakítások felszínre vetettek, megnyer-
jük a kultúra számára. Elkövetkezett a pillanat,
hogy a művészeti kultúrát az egész országra ki-
terjesszük. Eddig minden a fővárosban volt kon-
centrálva, most sorra kell kövekezniük a vidék
nagy városainak, hogy a magyar művészi talen-
tum érvényesülésének útját egyengesse. A zenei
műveltség fejlesztésében két tényező osztozik:
a zeneiskola, amely a művészet megértésére ne-
veli a fiatalokat és az előadó művészet, mely ki-
célgíti a zeneiskolából kikerült és a zene iránt fo-
gékony közönség igényeit. A szóló-koncertek ma-
gán üzleti vállalkozások, ellenben a csoportokat
és tömegeket mozgósító zenekari koncertek min-
denütt rá vannak szorulva az államok, fejedel-
mek és társulatok segítésére.

Városiaknak kell tehát terveznünk, ugy-
mond, a létesítendő zenekarokat azért, mert ha
az állam egy középpontból vezetné az egész in-

tézményt, sok adminisztratív nehézségeket okoz.

Az előadó azután ismerteti miképpen tervezik
a zenekarokat: az orchesterek törzslétszáma kö-
rülbelül 35 emberből fog állani s ezt kiegészítik
a városi zeneiskola tanárai és a fennálló filhar-
móniai társulat képzett műkedvelő zenészei. A
zenekar első sorban a városi színházat fogja el-
látni s a színház ilyen módon orchesterre fog
szert tenni, mely a legszigorubb művészi kiváló-
máknak megfelel. A városi zenekar azonfelül
Aradon 8—10 filharmóniai hangversenyt fog ren-
dezni, egy-egy koncertre át fog rándulni a kör-
nyékbéli nagyobb városokba, el fogja látni az
egyházi zenét, fuvósai résztvehetnek nagyobb te-
metéseken, a tavaszi hónapokban térzenét adhat,
a nyári hónapokat pedig valamelyik előkelő nagy
fürdőhelyen töltheti. Ennek a munkásságnak
a jövedelme nagy részben fedezni fogja a zenekar
költségeit. Az előadó az intézményt egyáltalán
olyan alapokra kívánja fektetni, hogy a költségei
mennél kisebb mértékben terheljék az államot
és a várost. Azzal, hogy az adminisztrációt váro-
sokra kívánja bízni, biztosítani óhajtja az anya-
giak legszigorubb ellenőrzését és a pontos, hiva-
talos ügyvitelt.

Nagyon kívánatos volna, ha párhuzamosan
a zenekar kérdésével sürgősen megoldást nyerne
az aradi zeneiskola városiasításának ügye is,
mert a kultuszminiszterium kifejezetten a városi
zenekarok és a városi zeneiskolák kapcsolatát és
szoros együttműködését kívánja.

Mandl Vilmos dr. a filharmónikus társaság
nevében köszönetét fejezi ki az előadónak a szép
és tartalmas előadásért. A teoretikus részt illető-
leg megállapítja, hogy az aradi filharmóniai egve-
sület 25 éves fennállásakor kiadott évkönyv elő-
szavával majdnem teljesen azonos szavakkal
igyekezzék a zenei életet előmozdítani. Kovács
Vince kultúratanácsos ugyancsak teljes mértékben
akceptálja előadó javaslatát és arra kéri, hogy
legyen a város segítségére a zenede bonyolult vi-
szonyainak rendezésében, illetőleg kölcsönösen
hassanak oda, hogy a kultuszminiszter a városi
zenekar előfeltételeként a zenedét tegye váro-
sivá és adjon módot arra, hogy megfelelő véze-
lés alatt álljon.

Az értekezlet végül elhatározta, hogy legkö-
zelebbi teendőként Arad város törvényhatósága
által a városi zenekar létesítésére elvi döntést
provokálnak, mert az előadó véleménye szerint
ha az összes törvényhatóságok meghozták az el-
vi döntést, akkor a miniszter már a legközelebbi
jövőben az egyes törvényhatóságok megbízottait
ankétára fogja meghívni.

Egy kis osztrák fiú.

(Az első halott.)

A gyermeknyaralattási akció szomorú epi-
zódhoz ért el tegnap Nagyváradon, meghalt egy
kis osztrák gyermek, távol szüleitől, akik nem is
gondolták rá, mikor elengedték hazulról, hogy
sohasem látják viszont fiacskájukat.

A kis halott neve: Schaller Gottfried, alig 10-
éves apróság. A felügyelő, akinek őrizetére
volt bízva, annyira nem nézte, annyira fejletlen s
csenevész volt. A kisfiú Püspökladányban betege-
dett meg, onnan szállították Nagyváradra. A
gyermekmenhely igazgató főorvosa, mint a nyaralattási
akció helybéli vezetője, beszállította a
gyermekkorházba, ahol a főorvos megvizsgálta
a beteget és súlyos bélhurutot konstatait nála.
Lefektették a kis osztrákot és gyógykezelés alá
vették, azonban gyomra már a dietikus étrendet
sem bírta el, bármit evett, mindent kihányt s né-
hány napi szenvedés után tegnap meghalt.

A gyermek sokáig agonizált, kínlódott, foly-
ton apját és anyját emlegette.

— Haza akarok menni!

Ezt mondta utoljára német nyelven.

A kórházi főorvos intézkedésére értesítették
az elhalálozásról a gyermek szüleit, közölték ve-
lük, hogy a temetés pénteken lesz. A szülők sze-
gények, gyermekük holttetének hazaszállításá-
ra aligha gondolhatnak, így a kis osztrákot
Nagyváradon temetik el.

A nyaralattási akciónak az országban eddig
ez az első halottja. Ha szomorú is, nem meglepő a
dolog, hiszen 80 ezer gyermek közt szinte elkép-
zelhetetlen hetek alatt egy-két halálos megbete-
gedés. A nagyváradai kórházban a lelkiismeretes-
ség határán túl mindent elkövettek a kis osztrák
fiú életének megmentésére.

Repülőink bombázták a valonai repülőtelepet.

(Összelőtt páncélkocsik nyugaton.)

Budapest, augusztus 22. (Hivatalos) jelentés.

OLASZ HARCTÉR:

A Monte Cimone visszavertünk egy olasz előretörést.

ALBÁNIA:

Egy osztrák-magyar szárazföldi repülőkből, valamint csász. és kir. tengerészeti repülőkből összeállított repülőraj megtámadta a valonai ellenséges repülőtelepet. Számos tüzvész figyelte meg. Repülőink teljes számmal tértek vissza. A vezérkar főnöke.

Berlin, augusztus 22. (Hivatalos.) A nagy hadiszállítás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Rupprecht, bajor trónörökös hadcsapata: A Kemmel területén a lockeri országot mindkét oldalán ellenséges résztámadásokat visszavertünk. Az angolok Arrastól délre tegnap újra nagy támadásokat intéztek ellenünk. Noyon-Ville és Ancre között Bapoume irányában angol hadtesteket és újjélandiakat vetett az ellenség mély tagozódásban harcba. Angol lovas hadtest állott készenlétbe az arcvonal mögött. Az ellenséges gyalogság igen erős tüzéségi tűz és néhány száz páncélkocsi által támogatva támadásba tört előre körülbelül 20 kilométer

széles arcvonalon. Első rohama harci állásaink előtt roppant össze. A tervszerűen átengedett területsáv egyes részein helyi támadásokkal vertük vissza. Az ellenség napközben folytatta heves támadásait. A harc sulypontja a támadási terület szárnyán volt. A támadások az ellenség súlyos veszteségével teljesen megállításra. Az ellenségnek abbéli kísérleteit, hogy Hamminél az Ancre patakot átélje, megállításra, Nagyszámu széllelt páncélkocsi tekszik arcvonalaink előtt.

A Somme és Oise között a nap csendesen telt el. Noyontól délre a Somme és az Oise között az ellenségtől harc nélkül némire eltávolodtunk. Az ellenség tüzésége az egész nap folyamán lőtte régi vonalainkat. A Chanboni erdőben küzdő csapatainkat az Oise mögé vontuk vissza, anélkül, hogy az ellenség észrevette volna. Az ellenségnek támadásai, amelyeket ezen a helyen tegnap reggel igen erős tüzéségi tűzzel készített elő, nem jutottak érvényre. Az ellenség napközben Blerancourt és az Aisne között folytatta támadásait, csak Blerancourtnál tudott némi területet nyerni. Az arcvonal többi része ellen irányított és estefelé különösen nagy erővel Morsain szakadék ellen vezetett rohama az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlottak. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

akit fontos okirattal a hadügyminiszteriumba kell küldenünk. Nőknél erről természetesen nem lehet szó. Az is igaz, hogy egy női segéderő többbe kerül, mint egy közlegényi, vagy altiszti sorban levő katona, de hát éppen sok férfit nem vonhatunk el a fronttól s a háború eredménye szempontjából az ilyen pénzkérdésnek csekély a jelentősége. Hogy a békében is rendszeresíteni fogjuk-e a női segéderőket, azt most még nem tudjuk eldönteni. Annyi azonban bizonyos, hogy a magasabb parancsnokságok jól bevált erőit nem fogjuk szélnek eresztetni.

A vörös gárdisták megverték a kozákokat.

(A boiseviklek helyzete kedvező.)

Rosztovból jelentik: Miután Kuberle állomásról megerősítés érkezett, a vörös gárda tüzéségi pergőtűz oltalma alatt egy páncélkocsi támogatásával több támadást intézett a Simovniki állomás ellen. A kozákok, akiket kifárasztott a tulajdonos ellenséggel 12 órán át szakadatlanul folytatott harc, kénytelenek voltak Simovniki állomást kiüríteni s Carecin irányában kiindulási pontjukra visszavonulni.

Stockholm. Radek, a népbiztosok külügyi államtitkára, titkos megbízatással Vologdában időzött, ahol az antant képviselőivel tárgyalt, hogy alapot találjon az antant oroszországi előnyomulásának beszüntetésére. A népbiztosi kormány és a szövetségesek között kötendő kompromisszum alapján.

Zürich. A „Zürcher Post“ jelenti: Az orosz kormány katonai helyzete kedvező, mert sikerült a vörös hadsereget koncentrálnia, mely lelkesen küzd egy a belföldi reakció, mint a cseh-tótok ellen. Általános az a felfogás, hogy a kormány bizalommal tekinthet a jövőbe. Trockij népbiztos a Szibéria ellen irányuló vörös hadsereg főhadiszállására érkezett. Jó hírek vannak a terrérről mindenfelől. Az időjárás állandóan kedvező. Az a hír, hogy a kormány elmenekült Moszkvából, ép oly rosszindulatú, mint hazug koholmány.

Nők a hadseregben.

(Halecskó Zsófi zászlós.)

B. K. Bécs, 1918. aug. 22.

Nők a hadseregben. Ilyenek tulajdonképpen nincsenek, legalább olyan értelemben nem, mint a hogy férfiakra értjük. A háború elején voltak ilyenek is, valódi fegyverforgató női katonák. Akkor még volt romantika, minden sebesült hős volt s ez a romantika sok női lelket is megragadott s vitte őket a lövészárókba, a mely pedig a speciális női természetnek kétségtelenül nem felel meg. A minap egy galíciai ruthén lap az utolsó ilyen harcos nőnek a haláláról számolt be. Ez a nő volt a hadseregnek egyedüli női tisztje s azért érdekes, hogy a nevét feljegyezzük: Halecskó Zsófi zászlós. Az ukrán légióban szolgált, tulajdonosa volt a kis ezüstnek s a galíciai Nadvorna községben halt meg türedés közben. A nőknek a hadsereg kom battáus részében való alkalmazására a hadviselőök egyelőre nem is gondolnak, bár mindennél nagy gondot képez az emberanyag utánpótlása. E napokban járta be a világsajtót a hír, hogy az angolok egész női hadsereget szerveznek, természetesen csak az erre önként jelentkező amazonokból, de még ezt a hírt is kételkedve kell fogadnunk.

Ezeknél a harcoló nőknél sokkal nagyobb a fontossága a hadsereg szempontjából azoknak a nőknek, akik a katonaság segédszolgálatában nyertek alkalmazást. Időrendben elsőnek az önkéntes és hivatásos ápolónők jöttek. Ha már meg lehet állapítani, hogy az a nagy lelkesedés, amellyel a háború elején különösen a fiatal nők az önkéntes betegápolónői szolgálatot felkarolták, szalmaláng volt, mely hamar elégett, melynek azonban így is megvolt a jelentősége, hiszen az a tökéletes szervezet, melyet a hadsereg magának a hosszú háború alatt létesített, akkor még nem volt meg. A hivatá-

sos ápolónők ellenben a katonai egészségügynek legbuzgóbb s legértékesebb elemeivé váltak. Számos ilyen nő mellett disztik magas kitüntetések, sokszor a vitézségi szallagon, jelölül annak, hogy életüket is veszélyeztették.

Ezek a jó tapasztalatok indították a hadvezetőséget arra, hogy a segédszolgálat többi ágában is nagyobb számban alkalmazzon nőket. A legutolsó év folyamán körülbelül negyven ezer nő lépett a katonaság szolgálatába. Valóban egész hadsereg! Mindenütt az egész ország területén, továbbá a megszállott területeken a katonai parancsnokságoknál már nőket látni. S dacára, hogy ezek a nők nagyrészt kénytelenek voltak otthonukat elhagyni, mégis szívesen mentek, mert a katonaságnál jobb sorsban élhetnek, mint a magán, vagy a közszolgálat egyéb ágaiban levők. A közönséges cselédi (ordonánc) munkát végzők kivételével ugyanis tisztí elbírásban részesülnek, a tisztí ékezésben vesznek részt és fizetésük is havi 2—300 korona. Érdekes, hogy ezeket a nőket a továbbszolgáló altisztek nézik a legrosszabb szemmel, ami érthető is. A továbbszolgáló altiszt évek óta áll a hadsereg kötelékében, rendszerint kiváló katona és irodai erő s mint ilyen sokkal csekélyebb díjazásban részesül, mint az utmutatás alapján könnyű másolói, vagy gépirői tevékenységet kifejtő „női segéderő”.

A katonaságnál alkalmazott nők ezen nagy számát tekintve, föltötte érdekesek azon tapasztalatok, amelyeket a hadvezetőség ezen nőkkel tett. Illetékes helyen kérdést intézve a következő választ nyertem.

— A női segéderők, azokban a munkakörökben, amelyekben őket alkalmazzuk, igen jó szolgálatokat tesznek és igen jól felelnek meg. Azonban éppen női műveltség felhátról az irodai szolgálatban sem pótolhatják teljesen a férfiakat. Például azt az irnokot, aki a hadtápban mondjuk irodai szolgálatot teljesít, szükség esetén másként is használhatjuk, pl. kurirnak,

MŰVÉSZET.

* Dömötör Ilona és Garaguly Károly hangversenye. Az aradi 33-asok szép sikerű hadijó-tékonysági ünnepségének utolsó számát Dömötör Ilona és Garaguly Károly hangversenyét ma este tartották meg a kulturpalotában. Eredetileg kedden akarták megtartani Nagy Endre konferanszával együtt a Fehér Kereszt télikertjében, de Dömötör Ilona lemondása miatt ma este maradt. Talán ez, talán a nagy hősiég volt oka annak, hogy a zsúfolt ház ezúttal elmaradt, a közönség megváltotta ugyan a helyét, de csak közepes számban jelent meg. A kik ott voltak, szívesen tapsoltak és élveztek Dömötör Ilona magas csengésű szopránját. — Operafáriákat és műdalokat énekelt nagy hatással. Ruin rozott színésznő, ezt mutatta stílusa, technikája, akinek a szintad az igazi ott-hona, érvényesülésének igazi tere. Partnerét, Garaguly Károlyt, a fiatal hegedűművészt ismeri már az aradi közönség. Ma is tanujelét adta, hogy intelligens, tehetséges művész, akinek fejlődése elé reménytel nézhetünk. Szép és őszinte sikere volt.

* Premier a Modern Kabarében. Zsuffi házak előtt mutatta be új műsorát a Modern Kabaré. A közönség teljes elragadtatással élvezte végig ezt a nagystilű darabot. Elmondhatjuk, hogy Arday főrendező kitett magáért. Három új tréfa került színre, melyek közül a leg-hatásosabb a némajáték volt. A másik két boló zaton pedig jól mulatott a közönség. A magán-számok jól sikerültek, melyeket Návay, Arday, Gergely, Romy, Szegő, Forray, Radnay stb. adtak elő. Holnap pikáns-est. Ezt a nagysikerű műsort még a következő napokon is bemutatja a társulat.

HIREK

Wekerle pincéjében.

(A legbiztosabb hely.)

Budapesten a dunaparti korzón megszólít egy buzgó negyvennyolcas-hatvanhetes képviselő két kegyelmes urat.

— Hallottátok, hogy Wekerle mit talált a pincéjében?

— Nem, nem hallottuk.

— Nos, hát elmondom sajtó szavával. Hát azt mondta Wekerle:

— Nézzétek, hogy milyen könnyen beleütközik az ember ebbe a sok háborus rendelkezésbe. Otthon járok a múlt hónapban a birtokomon. Jól körülnéztem, ez még aratás előtt volt, megbírálgattuk az ispánommal, hogy milyen a buza, a kukorica. Szépen mutatkozott, meg voltam elégedve. Jártomban-keltemben elhaladtunk a borház mellett. No hát, gondoltam, ha már itt vagyok, megnézzem a borházat is.

— Hallja-e, szólok az ispánnak, tekintsünk be csak ide is.

Béresgyerek kullog utánunk. Rászól az ispán:

— Eredj te, hozd a borházkulcsot!

Lohol a gyerek, de azzal tér vissza, hogy a kulcsot nem találják. Gyanút fogok; mérgeesen szólok: Azt az erre-arráját, hozzátok azt a kulcsot tüstént!

Hozták is azonnal. Az ispán az ajtót kizárja nagy bátortalanul. Mondom neki: lépjen be.

De bizony nem mozdul, csak áll s emgern biztat:

— Tessék, kegyelmes uram!

Beindulok, az ispán utánam, igen szomoruan.

Ekkor látom, hogy miért olyan bátoriatlan. Uramfia, mindjárt az ajtó mellett zsákok, jól tömött zsákok s ahogy így szemre kiveszem, buza, kukorica meg liszt van bennük. És mind-egyiken cédula, más-más névvel. Ez Kovács Jánosé, ez Fazekas Sándoré, amaz Kocsis Mihályé és így tovább.

K Tyü, az ispánját, — kiáltok — hát ezek miféle zsákok? Kié ez? Hogy kerütek ide?

Mire az ispán:

— Hát ha már látja a kegyelmes ur, megmondom őszintén, úgy, ahogy áll. Bizony ez a buza, liszt, meg kukorica a dánosi községbeleké: ide rejtették a rekvirálás elől: nem kereste itt se katoná, se finánc, se pedig csendőrt!

— Időjárás. Tulnyomóan derűs, száraz és meleg idő várható. Sürgönyprognózis: Meleg, száraz.

— Kinevezés. A király Donáth Jakab, Erős Lipót, Dér Béla és Vértés Béni hadnagyokat főhadnagyokká, Fischer Lajos, Hiller Ernő, Bozsó Gábor, Végh Lajos és Székely Zsigmond zászlósokat — a 2-ik honvéddyalogezredben — hadnagyokká nevezte ki.

— Sopronból visszaküldik az osztrák utasokat. A rendőrség Szmececsányi György kormánybiztos felhatalmazása folytán megkezdte az Ausztriából beözönlő idegenek eltávolítását. A rendőrség 16-án, este katonai segítséggel megszállta a déli vasút pályaudvarát, minden Ausztriából érkező utast — különösen wöllersdorfi munkásokat — igazolt. Akik nem tudták beigazolni, hogy miért akarnak Sopronban tartózkodni, azokat különvonatra tették és Bécsnyhelyre vitték. Az első nap ötszáz osztrák utast távolítottak el és azóta is naponként igen sok osztrák utast küldenek vissza a határrendőrök.

— A délszláv propaganda elnökét fogadta az olasz király. Genfi lapok közlik a Stefánigynökség jelentését, amely szerint az olasz király a minap a hadizónában hosszabb kihallgatáson fogadta dr. Prosubits Antalt, a délszláv bizottság elnökét.

— Montdidier romokban. Genfből jelentik A Journal des Débats írja: Montdidierben kő nem maradt kövön. Egyetlen ház, egyetlen kunyhó nem maradt belőle. A város mintha eltűnt volna a föld színéről. Egyáltalán már nem is létezik.

— Zárlat a hazaárulók vagyonára. A hivatalos lap mai száma közli, hogy Csorogár János oltfelsőbesi, Demján Vazul, Vlád János, ifj. Mautu János, Brád Illés, Lupea Simon, id. Caudea János, Capacina Vazul, Constandin Ábrahám gurásói, Petrascu Petra Miklós földi. Mucin Illés és Lázár János moki lakosok vagyonára a nagyszabeni törvényszék hazaárulás miatt elrendelte a zárlatot.

— Házasság. Fűrst Jenő tartalékos zászlós takarékpénztári titkár, házasságot kötött Samu Jakab földbérlet lányával Teruskával Aradon. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Meglopott főtörzsorvos. Van a tolvajoknak egy fajtája, mely a földszintes lakások nyitott ablakaira vadászik éjjel. Ilyen helyen bemászik a tolvaj és elemel minden elemelhető. Dr. Majos Zoltán főtörzsorvos, az aradi helyőrség orvosfőnöke feljelentést tett ma a rendőrségen, mert éjjel Hajó-utca 2. szám alatti lakásában kellemetlen vendég járt. A főtörzsorvos este hazajövé, aranyóráját, láncát és pénzerszényét szokásához képest az éjjeli szekrényen helyezte el s azután nyugalomra tért. Lakása a magas földszinten van s így gondolt sem mert arra, hogy értékei valamelyes veszélynek vannak kitéve. Éjjel zajra ébredt fel a főtörzsorvos, de már csak azt látta, hogy egy alak kiugrik az ablakon és a ház előtti lombos fák védelme alatt eltűnik. A tettes személyére nézve a károsult semmiféle adatokat nem tudott szolgáltatni. A rendőrség a folytonosan ismétlődő egyforma módon végrehajtott lopások ügyében erélyesen nyomoz. A körülmények és az esetek láncolatossága arra enged következtetni, hogy egy szervezett banda garázdálkodik, melyet eddig nem sikerült még ártalmatlanná tenni. A földszinti lakások tulajdonosainak mindenesetre a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel kell eljárniok, ha éjjelente nyitott ablak mellett akarják a nap fáradaimait kipihenni.

— Halálhír. Kovács Józsefnek, az Aradi Közlöny hirdetés szerkesztőjének kisleánya Ilonka, egy éves korában elhunyt.

Kasnyik Lajos Arad város régi érdemes tisztviselője, életének 68-ik évében elhunyt.

— Kiakarta használni a konjunkturát. Peřkovicz Béla rendőrfelügyelőnek jelentették, hogy egy külvárosi csizmadiánál nagy mennyiségű olyan cipőárú van elrejtve, melyet be kellett volna jelenteni és közforgalomba bocsájtani. A rendőrfelügyelő tegnap délután Böszörményi őrmester kíséretében megjelent a Sartet Domokos-utca 31. számú házban, ahol Tausch József bakkancskészítőnek van műhelye. Felhívására Tausch kijelentette, hogy nála semmiféle áru nincs, ő csupán a katonai kincstár részére készít bakkancsokat. A rendőrfelügyelő erre átkutatta a műhelyt, lakást és emelében az udvaron levő faskamrák keltették fel figyelmét. Egy ilyen faskamrába benyitva, egy dusan felszerelt cipőraktárt fedezett fel. Talált ott 82 pár kiváló finom férficipőt, 22 pár békebeli csizmát, 18 pár prima bőrpapucsot és 24 különböző elősmínőségű cipőfelsőbőrt. A váratlan fordulat hatása alatt Tausch beismerte, hogy a készletek bejelentését elmulasztotta. Előadta, hogy a csizmákat béke idején, a cipőket és a papucsokat a múlt évben készítette és célja az áruval az volt, hogy a háborus konjunkturák kihasználásával a maximális áron felül dugva juttassa egyes fogyasztóhoz. A rendőrség az egész készletet elkobozta és a rendőrbírósághoz szállította be. Itt leírták vettek fel az áru-ról és egyben megindították a kihágási eljárást Tausch József ellen.

— Arckép leleplezés. A körösökényi „Polgári Olvasókör” diszelnökének, Kiurszky Iván községi jegyző arcképének leleplezése alkalmából e hó 17-én diszközgyűléssel kapcsolatos táncmulatságot tartott, amely ugy a helybeli, mint a környékbeli intelligencia nagy részvételével folyt le. A leleplezett portrakit Balla Frigyes aradi festőművész kitűnő alkotása. A fiatalság reggeliz tartó táncos fejte be az estét.

— Olasz egyetemi tanár magyar fogságban. Az újvidéki megfigyelő kórházat néhány nappal ezelőtt egy fiatal krolarcu olasz önkéntes hagyta el, hogy elfoglalja új beosztását, ahová a honvédelmi miniszter külön intézkedést következtében helyezték. A hadifoglyot igen különös munkára vezényelte a miniszterium: a budapesti műegyetem kémiai laboratóriumának lett a vezetője Giacomo Satelli, aki hónapokig lázasan és ismeretlenül lézengett az újvidéki utcákon, kopott, zöldszürke ruhájában, amelyről csak Savoya nagy fehér csillaga világított le halványan. Giacomo Satelli dacára annak, hogy még csak 27 éves, egyike a világ legelső tudósainak: a milánói egyetem kémiai professzora, aki tekintettel nagyarányu tudományos munkálkodására és kísérleteinek kitűnő eredményeire, már 23 éves korában kadetrát kapott a milánói egyetemen. Itt még csak öregbített hírnevét, amikor kitört a háboru és a fiatal professzor a lelkesedéstől és a feldobott entente-frázisoktól telítetten önként beállott az olasz hadseregbe. Giacomo Satelli a piavei harcokban fogságunkba jutott s a fiatal egyetemi tanár valami könnyebb betegséggel Újvidékre került, ahol gondos ápolásban részesítették. A professzor természetesen értesítette apját: Vespucci Satellit, aki a római egyetem jogi karának egyik európai hírű tanára. Vespucci Satelli igen meleg barátságban és évek óta tartó összeköttetésben áll dr. Doleschall Alfréd budapesti egyetemi tanárral. Az öreg római tanár levelet írt Doleschall dr.-nak, amelyben megírta, hogy a fia a magyarok hadifogságába került és jelenleg az újvidéki megfigyelő kórházban áll ápolás alatt. Kérte, hogy járjon el illetékes helyeken, hogy a fia olyan beosztást kapjon, ami lehetségessé teszi, hogy tudományos munkálkodását folytathassa. Doleschall dr. el is járt a honvédelmi miniszteriumban, ahol méltányolták a fiatal milánói professzor nagy tudását és intézkedtek, hogy kvalitásához méltó helyre kerüljön.

— Leleplezték a milliós zsircsalókat. Budapestről jelentik: A nagyszabásu szabadkai zsircsalás ma délelőtti fordulóhoz jutott: dr. Szentkirályi Béla rendőrtanácsos, a bünyügyi osztály helyettes vezetője ma délelőtti tíz órakor letartóztatta Engelsmann Jakab Jenőt, Papp József főállamvédelmi miniszteri tisztviselőt és Katkics Béla honvédtőhadnagyot, valamennyit csálás büntetvének súlyos gyanúja miatt. A rendőrség tegnap éjjel őrizetbe vette Engelsmann feleségét is, akit ma délelőtti hallgattak ki. Mogán többek közt azt is vallotta, hogy Engelsmann Jenő a pénz átvétele után drága ékszereket vásárolt a feleségének. Engelsmanné, aki az ura sorsa iránt érdeklődött a rendőrségen, kihallgatták az ékszerekre vonatkozólag. Engelsmanné elmondotta, hogy az ékszerek nem valódiak és egy ügyvédnél felejtette a retiküljében. A detektívek elhozták az ékszereket, amelyekről tényleg kiderült, hogy hamisítványok. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy a valódi ékszereket Engelsmannék eldugták.

— Cukor kiosztás. Felhívom az I., II., III., IV., V. és VI. kerületbeli kereskedőket, hogy f. hó 23-án pénteken, a VII., VIII., IX., XI. és XII. kerületbelieket pedig, hogy f. hó 24-én szombaton a cukorutalványok kiváltása végett a közfelismerési hivatalban (kulturpalota) jelenjenek meg. Kiosztásra kerül fejadagonként 30 dgr. cukor, melynek kicsinybeni eladási ára 75 fillér. — Közfelismerési hivatal vezető.

— Harminc milliós ajánlat egy fürdőért. Egy budapesti pénzcsoporthoz érdekes ajánlatot tett a főváros polgármesterének. Főajánlotta, hogy haszonhat milliós koronáért örök áron megveszi a Gellérfürdőt, amelynek a berendező munkája most közeledik a befejezéshez. — A polgármester kijelentette, hogy a Gellérfürdő nem eladó s a főváros azt maga, a saját kezelésében akarja üzemben tartani. Néhány nappal mulva a pénzcsoporthoz újabb ajánlatot tett a polgármesternek: ezúttal harminc milliós koronáért ígért a Gellérfürdőért, de a polgármester válasza most sem különbözött az előbbtől. — Az ajánlat kapcsán érdekes megemlíteni, hogy a fővárosnak a Gellérfürdő körülbelül tízenöt millió koronájába került, ebből azonban kilencet még a háboru kitörése előtt ruháztak be, a mi annvit jelent, hogy ez a beruházás a pénz mai értéke szerint jóval nagyobb összeget képvisel.

— Bőr helyett — papír. Schwartz Ármin aradi kereskedő feljelentést tett a rendőrbíró-ságon Mikló József cipész ellen, akinek a gróf Károly Gyula-utcában van műhelye. Feljelentésében előadja, hogy maga és családja részére öt pár cipőt készített Miklóval, három pár feketét és két pár fehér cipőt. Az anyagokat ő adta a cipőkhöz, többek között 150 darab talp-flekkelt is. Panaszában maximális ár túllépésével vádolja meg Miklót, aki szerinte a megengedettnél többet számított fel a cipők elkészítéséért. A feljelentő a suszter megbüntetésén kívül azt is kérte, hogy a bíróság kötelezze Miklót a maximális áron felüli összeg visszatérítésére. Dr. Szilágyi László rendőrbíró tegnap tartotta meg ebben az ügyben a tárgyalást. A cipész erélyesen tiltakozott az árdrágítás vádjai ellen is, mintha a neki átadott anyagokat kicserélte volna. A fölösleges vitatkozások elkerülése végett a rendőrbíró Münz Márton cipőszakértőnek adta át a cipőket megvizsgálás végett. Münz szakértő rövid vizsgálat után megállapította, hogy a cipők sarka papírból van felragasztva. Az árak tekintetében a szakértő véleménye az volt, hogy a terhelt a maximális árakat nem lépte túl. Minthogy maximális ár túllépése nem forgott fenn, a kihágási ügyben Szilágyi dr. a további eljárást beszüntette, ellenben az összes iratokat áttette a büntető járásbíróhoz, hogy ez állapítsa meg, fenn forog-e család vagy sikkasztás tényállás-e.

— Értésítés. Felkéretnek a cipész-iparosok hogy azon megrendelők névsorát, akik a cipőkhöz az anyagot adták és adják, a cipőhivatalban jelentésként be. A névlegyzékbe feltüntetendő név, lakás, utca, házszám és foglalkozás. — Cipőhivatal.

— Adomány. Kiss Tamás a polgármesteri hivatalnál 10 koronát adományozott a hadbavonultak hátramaradottainak segítészére.

— Felülízetések. Az Acsev. „Szárnyas-kerék dalkör” 1918. augusztus hó 20-án Borosheben megtartott hangversenyéről. Siebig Frigyes 10, N. N. 2, Tarkó Frigyes 4, Marotye-né 2, Valuch Veronika 2, Togyika Péter 2, Borsos Sándor 8, Kresz Dezső 4, özv. Molnárné 4, Hajdu János 4, Siklósi Pál 5, Vejtregér Károly 6, Jäger Jánosné 10, Bánszky József 4, Vitkay József 4, Pangyik Ernő 1, Kecsgyák József 2, N. N. 2, Springer Jánosné 10, Schida Rudolf 6, Paczer György 2, Fischer Lajosné 10, N. N. 1, Káli Nagy Endre 10, Bernstein János 2, Szenkuča Simon 4, dr. Löw Mihály 14, Sehmina Vilmos 10, Steiner Mátyás 10, Holló István 20, Máthé József 4, Baumgartner János 14, Fogassy Gyula 2, Binenstock Jakab 8, Sztraka Mariska 3, Binenstock Margit 10, Biró N. 8, Popesku 42, Steiner Samu 4, Killik Miska 16, Zimonyi Péter 6, Künstler N. 2, Molnár István 2, Lengyel József 4, Kurmann Miklós 2, Wéber Emil 12, Saját Erzsébet 2, Patkó Ilona 2, Karikás Ilonka 4, Gyürki Mariska 4, Márton Izidor 12, Ridinger Rudolf 2, Juhász Ferenc 2, Gyöngy Ignác 7, Szilvágyi Sándorné 2, Korák Ilonka 2, Braun Lipót 10, Lengyel István 24, özv. Lengyel Györgyné 20, Lengyel Bözsi 1, Lengyel Bóbi 1, Mátyás József 10, Merkler 10, Ander Sándor 10, Freunküchen Ferenc 5, Piroška tisztelője 20, Deutsch Ernő 10, Seheer Gyula 10, Keregh Károly 10, Weisl Vilmos 6, Kovács Miklós 10, Földes Andor 16, dr. Román István 10, dr. Felcser N. 10, Mármárosi Miklós 10, dr. Endes Gábor 10, Halpert Jenő 10, Cehikerits Márk 10, dr. Grünfeld N. 10, Bregyán Szilárd 10, Kecskés Sándor 10, Biró János 10, Fridwalski Dezső 10, Mikucza Szabin 5, Wolf Samu 5, Piroška nagy tisztelője 20, Nyárcz Aurél 5, ifj. Böhm (Brád) 10, N. N. 10, Szabó József 10, ifj. Korek Gusztáv 10, Radó Jenő Arad 5, Koczka Gyula (K.-Bökény) 5, Ghilericz Mór 5, Scheiner Gyula 20 korona.

— A 33-as napok ünnepeiről írott tudósításunkból kimaradt Szemere Kálmánné urnőnek a pályaudvaron felállított sátra, ahol az ügybuzgó vezetőség fáradhatatlan munkája eredményeképpen 5049 korona 57 fillér gyűlt össze.

— A Fehér Kereszt télikertjének megnyitása. Május 1-én, amikor a Fehér Kereszt gazdát cserélt, bezárultak a télikert ajtói is, hogy alaposabb átalakítás után ismét a közönség rendelkezésére álljanak. Közel négy hónapi renoválás után most újból megnyitott. Akik ismerték a régi kopott poros éttermet, bámulva néztek körül. Csupa fény ragyogás, melegség és kényelem fogadta a vendégeket. A külsőségekhez hozzájárult a figyelmes és előzékeny kiszolgálás és a pazar étlap, amely Aradon ritkítja párját. Láng Imre az agilis új tulajdonos nemcsak a szállodai üzemre fekteti a súlyt, hanem éppen olyan gondtal igyekszik konyhájának jóhírnevét is kifejleszteni. Az étterem máris élénk látogatottságnak örvend és előre láthatólag rövid időn belül ismét az aradi közönség találkozó helye lesz. Az étteremben minden este jóhírnevű cigány zenekar hangversenyez.

Egy urinő tragédiája.

(Akinek a férje Aradon volt bezárva.)

Egy becézett, tüneményes szépségű asszony halálát jelentik Nagyváradról, akinek tragikus életében Arad volt legszomorúbb stációja. Rendes Ili, Rendes Vilmos nagyváradai építész leánya meghalt.

A nagyváradai hölgyvilág ünnepeit szépsége volt Rendes Ili, akit évekkel ezelőtt Kohn Alfréd bécsi butorgyáros vett el feleségül. Kohn Alfrédnek hajlított butorgyára van Bécsben s a sokszoros milliomos általánosan ismert ember a császárvárosban s csak úgy nevezik „a hajlított Kohn”. A milliomos gyáros és nagyváradai szép leány a háboru kitörésekor már mint férj és feleség laktak Bécsben. Kohn óriási iparvállalata révén, mint felmentett, nem teljesített katonai szolgálatot.

A háboru következtében már 1915-ben rekvirálták a benzint és így az többé szabadforgalom tárgyát nem képezte. Ez időben történt, hogy Kohn Alfréd egy nagyobb autó kirándulást szeretett volna tenni, de benzinjé nem volt. Meghallotta azonban, hogy egyik repülőtérenél alkalmazott altiszt révén lehet benzint szerezni. A gyáros elég könnyelmű volt és vett az altisztól pár korona értékű benzint, nem többet, mint amennyire a tervezett autókirándulásra szüksége volt. És ez a csekélység lett a házaspár életének tragédiája. Alig tért ugyanis vissza Kohn a tervezett autókirándulásról, a katonai parancsnokságnak tudomására jutott a benzin vásárlás. E miatt Kohn Alfréd ellen véderő elleni vétség címén eljárást indítottak s a hadbírósa a milliomos gyárost pár liter benzin vételéért öt évi súlyos börtönre ítélte, a melyet hetenként két napi böjtjei súlyosbított. Kohn Alfréd bécsi gyárost büntetésének kitöltése végett az aradi vár börtönébe hozták.

A szép asszony követte rab urát Aradra. Gyakran láttuk itt a szomorú szép asszonyt, aki néhai Mittler Izidor dr. aradi ügyvéd segítségével minden lehetőt megkísérelt, hogy szerencsétlen urát a börtönből kiszabadítsa, de minden ily irányú törekvése eredménytelen maradt.

A megtört lelkű asszony visszakerült Nagyváradra a szülői házába, ahol végtére is engedett a rábeszélésnek s válókeresetet adott be az ura ellen. A válókeresetet már folyamatban volt, mikor a koronázás alkalmával amnesztiát kapott Kohn Alfréd és visszatérhetett mint szabad ember Bécsbe. Ez azonban a válókeresetet további folyásában fel nem tartóztatta. Egy év óta a fiatal asszony cukorbaiban szen-

vedett és hiába zárándokolt el szanatóriumból-szanatóriumba, a harminc éves asszony nem talált gyógyulást sehol, míg nem a most vett hiradás szerint, e hó 21-én Nagyváradon meghalt.

Az aradi testnevelési tanfolyam.

(A olklus befojzása.)

Az a rokonszenves mozgalom, melynek kezdeményezője az Országos Testnevelési Tanács és amely az ország 10 intézetében és pedig az aradi, bajai, Budapest I. kerületi, csurgói, kiskunfélegyházi, losonci, nyiregyházi, pápai, sárospataki és temesvári állami tanítóképzőkben július 28-tól kezdődött négy hetes tanfolyamokhoz vezetett, városunkban a napokban zárul be. 30—30 állami tanító részvételére volt a tanfolyam előirányozva. A berendelés azonban csak 24-re sikerült, mert többen a katonai szolgálat felbeszárítására vonatkozó parancsot csak ezután fogják megkapni.

A tanfolyam tárgykörei a következők voltak: A testi élet ismertetése, előadó: Szöllősy István, tanítóképző igazgató. Anya-, gyermek- és csecsemővédelem, előadó: Borsos Béla dr., vármegyei tisztifőorvos. Az elemi népiskolai testnevelés alapelvei, a nevelő testgyakorlás elmélete, módszere, nevelő torna és a vezénylés előadója: Kmettykó Lajos honvéd főhadnagy, a budai I. ker. gimnázium tornatanára. Az ifjuság testi nevelése és a honvédelem kérdéséről Dergán Gyula honvéd százados, a kolozsvári m. kir. honvédségi kerület testnevelési előadója tartott előadást. Szabadterti gyakorlatok és nevelőjátékok vezetője: Vadász Zoltán nagyváradai tanítóképző intézeti gyakorló iskolai tanító.

Meleg szeretettel és áldozatkésztséggel vettek részt a tanítók ezeken az előadásokon. Borsos főorvos 8 előadását, melyek a legidősebb közegészségügyi kérdéseket igen élvezetes módon ölelték fel, a rokonszeny jeléül mindig megéljeneztek. A gyakorlati testgyakorlásban az ötven éven felüli életkorú tanítók fiatalokat megszágyonító kötelességtudással és sürgetéssel vettek részt.

A tanfolyam igazgatója Karolány Mihály áll. tanítóképző intézeti igazgató vezetése mellett több kirándulást is rendeztek. Így: Temesvárra, Szegedre, Világosra, továbbá az aradi gyermekmenhelyre, gyermekkórházba, a Fehér Kereszt csecsemőgondozó intézetbe, kulturpalotába, vesztőhelyre, szülő nők otthonába. A világosi Bohus kastély hársfája alatt meleg vendégszeretettel találkoztak a kirándulók.

Részvettek: Asztalos Ferenc felsőrákosi áll. ig.-tan., Barabás E. Sándor aradszentmártoni áll. ig.-tan., Bogyó Adorján világosi áll. tan., Dragó Gyula marosborsai áll. tan., Földes Elek mezőtelegi áll. tan., Fülöp Ferenc görgényzentimrei áll. tan., Harmat Ferenc aradi áll. ig.-tan., Hoffmann Antal eleki áll. tan., Jánszky Elemér borosjenői áll. tan., Kelemen László bonchidai áll. ig.-tan., Kovács József kolozsvári áll. tan., Krümmer Mátyás aradi áll. tan., Láng Géza domboi áll. tan., Marikovszky Gyula kibédi áll. ig.-tan., Mihályfalvy József turkevei áll. tan., Nagy József kolozsvári áll. tan., Pál Mihály kolozsi áll. tan., Picher Béla borgóprundi áll. tan., Szabó Miklós érmihályfalvai áll. ig.-tan., Szűts József küküllőszéplaki áll. tan., Uherezky Géza csejki áll. ig.-tan., Urmösi Gábor abrudbányai áll. tan., Vadász László biharillyei áll. tan., Veres János balázsfalvi áll. tan.

Német buvárhajók bombáztak két amerikai kikötővárost.

(Angol repülő-támadások belga városok ellen.)

Berlin. Párisi lapok amerikai jelentéseket közölnek, melyek szerint augusztus 15-én két amerikai kikötővárost német tengeralattjárók bombáztak. Harleton és Wilmington a tengerpart közelében több német tengeralattjáró jelent meg, melyek bombázták a kikötőt. A bombázás következtében több személy meghalt. Az áldozatok számát hitelesen nem közlik. Az okozott kár a „Matin” szerint nem jelentéktelen. A tengeralattjárók támadásáról a részletek hiányzanak.

Stockholm. Moszkvából jelentik: A múlt héten a kínai, perzsa és szíami diplomaták elhagyták a várost, ahol most csak egyetlenegy semleges követség maradt.

London. Hivatalosan jelentik augusztus 22-én: A tengerészeti hivatal közli, hogy augusztus 15—18-ig 15—16 tonna bombát dobtak le a flottához tartozó repülő a Zeebrügge melletti Solvay művekre, Brügge dögjaira, Ostende dögjaira és elhárító ütegeire, Zeebrügge és Niederkerke városokra, Paschendelle csatornájára, Achille municions raktáira, Notkerke és Lershine városokra. Kilenc repülőgépet elpusztítottunk, nyolcat leszállásra kényszerítettünk. Mi négy gépet veszítettünk, ezek közül az egyik holland területen éreszkedett le.

Genf. Az Echo de Paris newyorki jelentése szerint Wilson nem fogja a cseheket szövetséges nemzetnek elismerni. Mindig ellene volt annak, hogy ellenséges hatalmak belügyeibe avatkozzon, de módot fog találni arra, hogy előmozdítsa a cseh-tótoknak szorosabb összeműködését a szövetségesekkel.

Zürich. A szövetség tanács betiltott egy német és egy francia nyelvű antantpárti lapot. Hivatalos helyen a betiltás okán azt hozzák fel, hogy mindkét lap többet használt fel a kiutalt papírnál. A párisi Temps felháborodásának ad kifejezést a dolog felett és azt írja, hogy az antantnak nem szabad eltérni a korlátozó intézkedéseket.

London. Reuter-ügynökség jelenti Madridból: Dato miniszterelnök megcáfolja azt a hírt, mint ha a kormány olyan jegyzéket kapott volna Németországtól, mely a Spanyolországgal való összeköttetésnek és az összes szerződésnek megszüntetését jelentené.

Lugano. Clemenceau miniszterelnök azt a reményét fejezte ki, hogy sikerülni fog Spanyolországot rávenni arra, hogy szakítson Németországgal. A francia miniszterelnök e célból spanyol hírlapokkal tárgyalásokba bocsájtkozott és ezek során az antant feltétlen győzelmét hangoztatta.

Zürichből jelentik: Az újabb és újabb felmerülő békeközvetítési hírekre vonatkozólag a Svájcban akreditált diplomaták egyik számottevő tagja kijelentette, hogy a semleges kormányok megállapodtak abban, hogy egyelőre minden békeközvetítést beszüntetnek. A diplomata elmondotta, hogy személyesen beszélt az a semleges személyiséggel, akit kormánya Párisba és Londonba küldött, de az angol és francia kormányok békeközvetítési ajánlatot a legmegerősebben visszautasították.

Koppenhága. Az Ivestia egyik munkatársa beszélgetést folytatott Jofféval. Joffe egy nyilatkozott, hogy teljesen alaptalanok azok a hírek, a melyek szerint Németország és a szovjetkormány között kiélesedett volna a helyzet. Németország nem akar velünk szakítani, a békét Németország érdeke is megköveteli. Hogy a gazdasági bizottság több tagjával bazaarkeztünk, annak az a magyarázata, hogy a bresztlitovszki békeszerződésből

folyó gazdasági természetű tárgyalásokat befejeztük, hogy kormányunknak jelentést kellett tenni. A tárgyalások eredménye bennünket kielégített. Semmi akadályja annak, hogy a két állam között, amelyek egymás irányában befejezték a pusztító háborút és békében akarnak élni, gazdasági és kereskedelmi érintkezés jöjjön létre.

Berlin. A „Telegrafenkompány Stockholm” jelentése szerint Trockij, aki visszatért a belső frontról, optimisztikusan nyilatkozott a helyzetről. A veszély, hogy a cseh-tótok közelebb vonulhassanak Moszkva felé, teljesen megszűnt. A bolsevikiek lassan, de biztosan előre vonulnak.

Moszkva. A pétervári holland követ Nagy-

britannia nevében a szovjet-kormánynak Nagy-britannia és Oroszország között kötendő egyezmény tervezetét nyújtotta le, melynek értelmében, ha Oroszország hajlandó az internált brit állampolgárokat szabadonbocsájtani, Anglia kötelezné magát, hogy nem tesz megtorló intézkedéseket a lakosság egyik vagy másik osztályával szemben. Az angolok tudvalevőleg röpiveken, melyeket hydroplánjaik ledobtak, hangoztatták, hogy azért jöttek Oroszországba, hogy a németekkel felvegyék a harcot és hogy Anglia semmit sem fog tenni az orosz nép és a szovjet-népbiztosok akarata ellen. Közben azonban az orosz szovjetkormány a holland követségtől megerősítést kapja annak, hogy az angolok egész néposztályok ellen megtorló intézkedéseket tettek.

Véres dráma a fővárosban.

(Egy katonát lelőtt a szeretője.)

Budapestről telefonálják: Ma a kora délutáni órákban véres szerelmi dráma játszódott le Budapesten. Egy katonát, aki lakásán tartózkodott, rövid szóváltás után lelőtt a kedvese. A katonát haldokolva szállították a 3. számú tartalékkórházba. A szerelmi dráma részletei a következők:

A Klauzál-utca 7. sz. ház első emelet 19. szám alatti lakásában lakott Kornik Károly 24 éves első honvéddyalogezredbeli katona. Itt is élt Juhák Jánosné lakásadóőjénél. Az utóbbi időben idejárt ebédelni kedvese is, Megyessy Péterné, 33 éves asszony, villamosvasuti alkalmazott felesége. Kornik két év óta folytatott szerelmi viszonyt az asszonnyal, aki állandóan pénzelte a katonát és összesen mintegy 1600 koronát adott neki kölcsön. Ma délután is felment az asszony Kornikhoz. Megkérdezte tőle, mikor adja meg a kölcsönt, mire a

katona gorombán válaszolt. Az asszony ekkor rákiáltott:

— *Vagy elveszel feleségül, vagy végzek veled!*

Megyessyné, akinek két gyermeke van, egy 14 éves fiú és egy 12 éves leány, elakarta vétetni magát Kornikkal. Az asszony megígérte, hogy a katona az utóbbi időben egy M. Etelka nevű leánynak udvarolt. Szemrehányást tett neki ezért, de Kornik erre is gorombán választ adott. Rövid, de heves szóváltás után az asszony revolvert rántott elő és rálőtt szeretőjére, akinek hasába turdott a golyó és megakadt a has falában. A lövés zajára összefutott a ház népe, értesítették a mentőket, akik a katonát elszállították. Megyessyné elmondotta, hogy két év óta van viszonya és a viszonyról a férje nem tudott, Kornik állandóan zsarolta és hitegette.

LEGUJABB HIREK.

— Kiraboltak egy budapesti színésznőt a bécsi városban. Budapestről telefonálják: Tegnap éjjel Budapest és Bécs között a hálókocsiban kirabolták Kunossy Ella színésznőt. Ellop-ták arany retiküljét a benne levő ékszerekkel, arany cigaretta tárcáját és körülbelül 2000 korona készpénzét. A kár körülbelül 50.000 koronára rug.

— Türy igazságügyminiszter a bírósági jegyzőkért. Budapestről telefonon jelentik: A bírósági jegyzők országos kongresszusának 6 tagu küldöttsége jelent meg ma délután Türy Gusztáv igazságügyminiszternél és átnyújtották neki a hadbavonult jegyzők, joggyakornokok és ügyvédjelöltek érdekében hozott határozati javaslatot. A miniszter biztosította a küldöttséget jóindulatáról. Hangoztatta, hogy az 1800 koronás működési pótléokra nézve végérvényesen nem nyilatkozhatik, de a kérelmet támogatni fogja, azt hiszi, hogy a 400 koronás képesítési pótléknak a IX. fokozatban való megadása nem fog nehézségekbe ütközni.

— Rendet csinálnak a vasúton. Budapestről telefonálják: Rimanóczy Ferenc főfelügyelő nyilatkozott egy újságíró előtt azokról az intézkedésekről, melyet az államvasut szándékozik tenni, hogy véget vessenek a jelenlegi lehetetlen állapotokon. Ezek az intézkedések a következők: A legszigorúbban ellenőrizni fogják az utasokat, hogy *jegy nélkül* senki sem üljön vonatra. Aki ezt megteszi, *duplán fogja megfizetni a jegy árát*. Aki magasabb kocsiosztályba száll be, mint ahová jegye szól, magasabb kocsiosztály jegyét kétszeresen fogja megfizetni. A jegyváltásnál a tolongás elkerülése végett behozzuk azt az újítást, hogy a vonat indulása előtt már 6 órával előbb lehessen jegyet váltani. A pályaudvaron külön csendőrség fogja ellenőrizni, hogy senki előre ne szállhasson be a szerelvénybe.

Az „ARADI KOZLONY”-nek nemcsak a közleményei, hanem a hírdetési is érdekesek.

A lebergi gyorsvonaton.

(Egy galletal kereskedő hárt ellenében teát csempészett.)

E hónap 19-én névtelen levél érkezett egyik fővárosi lap szerkesztőségébe, amely felhívta a figyelmét arra, hogy a folyó hónap 20-án délután két órakor a keleti pályaudvarra érkező lebergi gyorsvonat postakocsiján nagymennyiségű árut csempésznek Budapestre.

A levelet Krecsányi Kálmán főkapitány-helyetteshez juttatta a lap és ez a nyomozással Savanyu, Árvay és Andics detektiveket bizta meg. A detektivek elhelyezkedtek a pályaudvaron és megfigyelték a másfél óra késéssel beérkező gyorsvonat mozgópostáját. Látták, hogy a kocsi-ból a postát kirakják, azután pedig a kocsit lezárták. Este hétig figyelték, vajjon nem jön-e senki a kocsihoz. Miután senki nem jelentkezett, fekeresték a postafőnököt és felszólították, hogy nyilassa ki a postakocsit. A postafőnök azt válaszolta, hogy nem tudja hol van a vagon kulcsa, ez a vagon a 185-ös etappenpost postáját tartalmazza és így a kulcs azoknál van, akik viszont csak reggel jönnek vissza.

A detektivek erre vasutasruhába öltöztek és tovább figyelték a postakocsit. Éjjel negyed tizenkettőkor észrevették, hogy egy postaszolga meg-rakott hátizsákkal a postakocsi felé közeledik, a zsebéből kulcsot ves zsebe és azt kinyitja. A detektivek vallatásra fogták a postaszolgát és kikutat-ták a hátizsákot, amelyben tizenöt kilogramm salvarsant találtak. A postaszolga azt vallotta, hogy Pozsonyból jött és a gyógyszereket Lem-bergbe akarta csempészni, a vagon kulcsát pe-dig az éjjeli portástól kapta és csak azért akarta a kocsi-ba menni, hogy ott aludhasson. A detektivek erre a katonai rendőrség kirendeltségével bemen-

tek a kocsi-ba, ahol egy elkerített helyen harminc négy ládát és öt zsákot találtak. Harminckét ládában orosz tea, két ládában fahéj és az öt zsák-ban magyar bors volt.

Mikor reggel hétkor a postatiszt megérke-zett, a detektivek vallatásra fogták és a posta-tiszt bevallotta, hogy az árut egy Lien Sala-mon nevű lebergi kereskedő adta át neki, hogy azt fuvarlevél nélkül hozza el Pestre. A postatiszt azt is megmondotta, hogy Lien is Pestre érkezett és a Park-szállodában lakik. A csempészett árut pedig a Hangya-szövetkezet vette meg.

Árvay detektív erre elment a Hangya-szö-vetkezethez és ott vallatásra fogta Grunner Ede cégvezetőt, aki elmondta, hogy nekik szóbeli megállapodásuk volt Liennel. A tea kilóját 310 koronáért, a borsot 290 koronájával és a fahé-jat 230 koronájával vették.

A Park-szállodában tegnap sikerült Lient elfogni. Bevitték a főkapitányságra, ahol azt vallotta, hogy az árut egy lebergi katonai raktárból kapta eladás végett és azzal a meg-állapodással, hogy cserébe lisztet fog szállita-ni. Mellékelte Kornél dr. rendőrfogalmazó Lient letartóztatta. Ezután detektivek utaztak Lem-bergbe, hogy megállapítsák, vajjon tényleg ka-tonai raktárból származik-e az áru és hogy nem-e lópot holmi?

A rendőrség a postatiszt ellen is megindi-totta az eljárást, minthogy az ő segítségével történt a csempészs.

KÖZGAZDASÁG.

= Tőzsde. A forgalom zárlat felé nagyon megélénkült. Az irányzat egyenlőtlen, egyes gépértékek szilárdak. Utolsó kötések: Magyar Hitel 1377, Osztrák Hitel 910, Jelzálog 569, Leszámitoló 843, Agrár 1079, Magyar Bank 985, Hazai 660, Hermes 580, Általános Tkp. 900 Közuti 814, Borsod-Miskolci gőzm. 1580, Gi-zella 835-40, Concordia 900-10, Első Bpesti 1590, Viktória 1900-05, Beocsini 1242, Uri-kány 915, Szászvárosi 1020, Gál 4215, Láng 508, Lipták 282, Rima 1179, Schlick 522, Ko-burg 616, Textil 708-10, Orsz. Faterm. 865-70, Csáky 535.

= A Kereskedelmi Bank Gyulán. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ezer darab Gyula-vidéki takarékpénztár részvényt vett át érték-papirtárcája részére. Így érdekközösségbe ke-rült a bank az 1,200.000 korona részvénytöké-vel bíró pénztárcával. Gyulán más budapesti banknak nincsen affiliációja.

= A bor ára több vidéken csökkent néhány koronával és ezzel kapcsolatban egyes borvi-dékeken azt a hírt kolportálták, hogy az irány-zat azért lanyhult el, mert a külföld állítólag elhanyagolja a magyar bort, hogy az ára lénye-gesebben csökkenjen. Vidéki jelentések sze-rint több helyen csakugyan olcsóbbodott vala-melyest a bor ára, de ennek az oka csakis ab-ban keresendő, hogy a borkereskedőket most sorra rászorítják a gazdák a régebben megvá-sárolt bor átvételére, mert nem sokára kell a pince és a hordó, a kereskedők ennek követ-keztében olcsóbb áron is értékesítik a bort, mert nem rendelkeznek az átvétel esetén szük-séges kellő számú pincehelyiséggel.

= A vasúti kocsi-ban hagyott tárgyak el-árverése. Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsi-ban, az állomási helyiségekben, váró- és éttermekben elhagyott tárgyak u. m.: táskák, kalapok, ruha és fehérneműk, nap- és esernyők stb. darabonként kis tételekben is

Arad állomáson 1918. évi augusztus hó 29-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverés alkal-mával készpénz fizetés mellett elfognak adat-ni. — Az üzletvezetőség.

= Nyilvános árverés a városnál. Arad vá-ros gazdasági széke augusztus hó 26-án dé-előtt 10 órakor a városháza tanácsstermében nyilvános árverést tart különféle parcellák bér-beadására vonatkozólag. Az árverésen úgy szó-beli, mint írásbeli ajánlatokkal lehet résztven-ni. Bánatpénzül leteendő 20 korona. Az árve-rési feltételek a szóbeli árverést megelőzőleg a gazdasági tanácsnoknál tekinthetők meg.

TARKASÁGOK.

(A kulturpalota előtt.) Minap történt a kul-turpalota előtt, amikor Nagy Endre művész-estélyére igyekezett a közönség. Egy iparos külsejű ember ütlegelt egy kis gyermeket. A járó-kelők közül valaki odaszól a brutális em-bernek:

— Miért veri azt a gyermeket?
— Mi köze hozzá? Az enyém, hát azt te-szek vele amit akarok.

— Jó, jó, de itt az utcán talán mégsem illik!

— Ugyan kérem, csak nem gondolja, hogy kibérelem erre a célra a kulturpalota hangver-senytermét?

(Béke — háború.) Egyik aradi vendéglő-ben történt. A vendég a fizetést szólítja és be-mondja, hogy mit fogyasztott:

— Volt egy pohár söröm és két pogácsám.
— Egy pohár sör az kilencven és két po-gácsa az egyhusz.

— Jól értettem? Két pogácsa az egy husz? Hiszen ezért a pénzért békében tíz darabot le-hetett enni!

— Ja, kérem azóta egy kis változás tör-tént. Ugyanis régebben úgy volt, hogy tizet tetszett enni és csak kettőt fizetett, most ellen-ben kettőt evett uraságod és tizet fizet.

MODERN KABARE.

Központi Szállóba Szaboz-utca.

Pénteken, augusztus hó 23-án:

Teljesen új műsor és magánszámok.

Borzalmas éjszaka. Táncos némajáték Rumvval a főszerepben.

Don Juan. Kabaré-tréfa.

Samu mint diplomata. Bobózat.

Gergely Emmy új szólóval. Aradi Endre, Návay Ilonka új számokkal. Azonkivül Romy, Forray, Radnay, Harbányi, Saeghó, Hausé Gandé új dallal.

Hétfőn és pénteken pikáns-est.

Táncszínház a Központi szálló télikertjé-ben. Az előadások naponta tíz órakor kezdőd-nek. Előadás után parkett tánc. Belépődíj 2 korona.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Limbeck János és fia „Első m. k. szab. érekeporosó-gyára és temetésrendező-vállalata” Arad.

Ösv. Kaanyik Lajosné szül. Róza Irma a saját ügyintézés az alólírottak nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy a hön szeretett és felejtethetetlen jó férj, illetőleg testvér, sógor, nagybácsi és rokon

KASNYIK LAJOS,

Arad szab. kir. városi szántófutnak, folyó évi augusztus hó 21-én, délelőtt 10 óra-kor, munkás életének 63-ik, zavartalan boldog házasságának 34-ik évében, rövid szenvedés után, a Mindenható bölcs akaratára következté-ben történt gyászos elhunytát.

A felejtethetetlen drága halott földi marad-ványai 1. é. augusztus hó 23-án délután 4 óra-kor fognak, Csiky Gergely-utca 20. számú gyászszobából, előzőleg a róm. kath. aryaszent-egyház szertartásai szerint történt beszentelés után, a felső temetőben lévő családi sír helyben örökös nyugovó helyére elhelyeztetni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldo-gult lelki üdvéért 1. évi szeptember hó 8-án reg-gel 8 órakor fog a helybeli Mária-templom Mino-rita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Pihenése csöndes, drága emléke áldottá legyen! Arad, 1918. augusztus hó 21.

Kaanyik József, mint fivér, ösv. Bihary Géza-né szül. Róza Rózeika, Szirmay Géza és neje szül. Róza Piroka, sógora és sógorónő, Ful-lajtár Dániel és neje szül. Kalmár Katalin, nagybátyja és nagynéje, Kóger Károly és neje szül. Kalmár Bónike, Kalmár István, unokaöccse és huga.

Ügyintézés a nagy számú rokonság, barátok és jóbarátok és jóismerőseik nevében is. 25

Köszönetnyilvánítás.

Szeretett férjem elhalálása alkal-mával ezúton mondok köszönetet mind azoknak, kik részvétüket fejezték ki. 6009 Schnock Jakabné és családja.

Villamos erőre berendezett tűzifa türeszelő gépek

olcsó vágási díjak mellett állandóan üzemben.

Bérvágások 0- és waggonszámra jutányosan eszközöztetnek.

Tűzifa utalvány nél-kül is kapható.

Molländer Alfréd

Marosparti Tűzifa Telepen. 5970

Telefon 136. és 780. Telefon 136. és 780.

Értesitem

a n. é. közönséget, hogy az Arpad-tér 5. sz. a. (izr. templom épület) nyitott könyv- és papirkereskedésben a legszebb kivitelű imakönyveket, mindennemű zsidó szertartásos cikkeket tartok rak-táron nagy választékban.

Jahrzeit táblákat és gyászalbumokat készítek pontos kiszámitással. Veszek régi héber könyveket.

Tisztelettel

5975 **Finkelstein József.****Bérbe vennék**

oly helységet a belváros területéhez közel, amelyben nagy istálló és udvar, kb. 3-4 szobás lakás van. :-:

Bokor, szállító.

18458-1918. kh.

HIRDETMEY.

Az országos közlelemzési hivatal vezető m. kir. miniszternek 233.638-1918. sz. rendeletét a következőkben teszem közzhírré:

A sertéshusnak, ugyintén a marhahusnak, szalámi gyártás céljára, valamint hosszabb ideig eltartható kolbászárú (u. m. Dauerware) gyártásának céljára való ipari feldolgozása a további rendelkezésig tiltatott.

Az ezen áru készítésével foglalkozók tartoznak a rendelet kihirdetésétől számított 8 napon belül a kihirdetés napján birtokukban lévő kész árut, továbbá a gyártás céljaira szolgáló nyers hus és félgyártmány készleteiket a sertéshusból készült árukra nézve a Sertésforgalmi Irodánál, a marhahusból készült árukat az Állat és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnál bejelenteni.

Az ilyen módon bejelentett mennyiség feldolgozása 8 nap alatt befejezendő.

A jelen rendelet megszegése vagy kitérítése a fent idézett törvényes rendelkezések értelmében kihágás és ehhez képest 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik.

Arad, 1918. évi augusztus hó 9-én.

Berecs,
főkapitány h.**HARISNYA KLINIKA** Arad, Ferdinánd-u. 3. sz.**Rongyos harisnya nincs többé!**

Rossz és levágatlan fejjű másfél pár női harisnyából készítünk egy pár kifogástalan, jó harisnyát. Két pár rossz férfi harisnyából egy pár jó harisnyát. Vidéki megrendelések posta útján legpontosabban eszközöltetnek. Kérjük a címre ügyelni. 4971

Alkalmas birtokot vennék

700-1500 kat. holdig, ügynökök díjaztatnak. Csakis elsőrendű szántóra reflektálok. 5958

Szíves ajánlatok kiadóra sub „EMTIO” kéretnek

Bükkmakktermés értékesítése.

Mintegy 4500 kat. hold koros bükkerdőben jó makktermés mutatkozik szórványos tölgy-makkterméssel vegyesen, mely terület mindennütt meglévő vizű patakok és terepviszonyainál fogva elkülönítve kettő-három részletben is makkoltatható. Az előzetes szemlének meg-ejtése és a makktermésnek bérbevételére vonatkozó tárgyalás végett a f. évi augusztus hó 31-ig értekezni lehet a Gróf Potocki Uradalmak igazgatóságánál Honcztón. 5932

Használt ólom megvételre kerestetik.**Perzsa származásu perzsaszőnyeg javító**

Rövid idő alatt művészi javítást vállal. :- Házhoz :- Is megy. :-: 5720

Szaid Hussein,

Asztalos Sándor u. 8. szám.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1918. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. 8:01
Személyvonat délelőtt . . . 11:18
Személyvonat este 8:48

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u. 1:25
Személyvonat este 8:26
Személyvonat reggel 5:46

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:46
Személyvonat reggel 6:58

Könyvnyomdal

tanulóleányok

jöttetésessel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Sápkéros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ára 1/2 literes üvegek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmulik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit!! Szagtalanit!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.
Peppo hintőpor 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzében

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arczuk és ajkuk üdö, piros színét visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnak ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat nyertek a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget dezinficiálja, utólag igen kellemes. Ára 1 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzében

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

Poloskák

irtására

egyedüli biztos szer a

„Phenolsav”

1 üveg ára 3 korona.

Legjobb tápszer

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve

1/4 kgros csomag 6 korona.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„REFORMATUS” jellegre levél van a kiadóban. 6008

„FIATAL ASSZONYNAK” levele van a Közlöny kiadóban. 6011

Alkalmazást keres.

4 KÖZÉPOSZTÁLYT és kereskedelmi szakfolyamot végzett leány irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 6015

4 POLGÁRIT végzett fiatalember főüzleti vagy más hasonló irodai állást keres. Cim a kiadóban. 6004

8 ÉVI PRAXISSAL rendelkező, gépirásiban, levelezésben, könyvelésben és mindennemű irodai teendőkben gyakorlott és önálló hivatalnoknő állást keres. Cim a kiadóban. 9600

JÓ BIZONYÍTVANYOKKAL rendelkező molnár, ki egyben gépész is, állást keres. Zserlein Antal, Lánpa. 6007

EGY SZERÉNY osztrák 17 éves német kisasszony gyermekek mellé állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 6001

MÉRLEGHATÓ EGYÉN, ki hosszabb gyakorlattal bír, üzleti szolgálatot vállalkozik. Fackelman József, Szentmárton. 5990

Alkalmazást nyer.

TANULO LEANY magas fizetéssel felvétetik a kalapbázárba. 5999

FATERMELÉSI ÜZEMÜNKBÉ némi irodai jártassággal bíró és gépirásban tökéletes hivatalnoknő keresünk. Lakás és ellátásról gondoskodva van. Fizetés megállapodás szerint. Ajánlatok intézendők Soltz Testvérek fatermelése és bérgazdasága. Zám (Hunyad megye). 6002

ÁRKÉZELÉSRE keresünk rendszeres írásu. megbízható egyént. Lehet rokkant katona, esetleg nő is, ki kisebb-nagyobb csomagokat emelni tud. Cim a kiadóban. 5600

FIATAL SEGÉD a fűszer és vas szakmából, ki a román és magyar nyelvet bírja, azonnali belépésre felvétetik. Cim: Ritter Jakab utóda Tenke. 5954

KERESÜNK vegyes kereskedésünk részére azonnali belépésre ügyes eső segédet, ki a román nyelvet tökéletesen bírja, továbbá egy megbízható jó írással rendelkező fiatal leányt, ki üzletben már működött. Az eddigi alkalmaztatásokat fejtüntetve, fizetési igényekkel ellátott ajánlatok Goldberger Gábor, Marosborsa (Aradmegye) céghez küldendők. 5956

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdánkban alkalmazást nyer.

Vétel és eladás.

ELADÓ elegáns falóra, lámpa, dísz tárgyak, aprított tűzifa. Cim a kiadóban. 5994

ELADÓ 5 méter szövet, tenisz-rakett tokkal, szép róka boa, fohár kócsag s fekete paradicsom madártoll. Cim a kiadóban. 6006

GYERMEKKOCSIT használt, de jó karban levőt keresek. Telefon 703. 5989

JÓKARBAN LEVŐ gyermekkoocsit gyermekágyat és egy ottománt megveszek. Szt. László-utca 6., földszint, 5993

JÓKARBAN levő tisztí blous eladó. Megtekinthető d. u. 4-5. Cim a kiadóban. 5992

4 HOLD csalamadé eladó. Szent Tamás-dűlő 2 sz. 5921

BETAKES OLAJTÖRTÉNYEK elköltés miatt eladók. Megtekinthetők délután 12-4 óráig. Pankota-utca 8. ajtó 8. sz. 5987

ELADÓ két férfi öltöny. Rákóczi-utca 25., II. emelet. 6000

4 HEKTOLITER tartalommal 7 kisebb-nagyobb, jó hordó eladó. Maurer, Németpereg. 6006

ZSOMBOLYAI 253. sz. kátrányzatlan hornyolt eserepet nagyban és waggotételeiben is ajánlunk. Pankotai cementárnyvár, Pankota. Telefon szám: Pankota 9. és Arad 10-84. 4000

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, zöldségféléket, főzőtököt stb. a maximális árak keretein belül szállítunk. Aruforgalmi Részvénytársaság, Makó. 351

ALIG HASZNÁLT fűszerező berendezés eladó. Cim a kiadóban. 5922

BUKKFAPALLÓ ELADÓ, Poljak Sándor, Nádor-utca 14. sz. 5953

FINOM asztali ecet kapható. Thökölly Imre-u. 3. (volt Halász-u.), 5964

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóban. 2100

Ingatlan.

ELADÓ Rákóczi-utca 1. számú ház. Közvetítők kizárva. Felvilágosítást ad: Nikolits Döme ügyvéd, Maria-Radna. 5991

ARAD-SÉGA Rózsa-u. 1. számú jövedelmező ház azonnal eladó. Bővebbet ugyanott. 6005

UJ, ADÓMENTES emeletes bérház és egy magánház, azonnal elfoglalható lakással és egy zongora eladó. Gáz-sparherd kerestetik megvételre. Cim a kiadóban. 5542

UJ MAGÁNHÁZ eladó. Czuczor Gergely-u. 3. Sége. 5836

BÉRHAZAK a belvárosban, elfoglalható lakásokkal, eladók. Cim a kiadóban. 5970

SZENT PÁL-U. 11. sz. alatti családfi ház uri lakással, műhelynek, gyárnak, esetleg raktárnak, megfelelő 2 emeletes melléképülettel, üveggel fedett udvarral, szabad kézből eladó. Értekezhetni: Weisz Mór, Pankota. Telefon 17. szám. 5976

Ellátás.

VIDÉKI KISLEANYT teljes ellátásra elfogadok. Cim a kiadóban. 5996

POLGARI ISKOLÁBA járó leánykát teljes ellátásra felveszek Zongora használat díjtalan. Cim a kiadóba. 5955

Üzletek.

KIADÓ gróf Tisza István-ut 2. szám alatt egy vendéglő szálalakra. 5989

Különbéle.

EGY SZOBÁS világos utcai lakásomat kicserélném ugyanoly lakással. Bővebbet Kossuth-utcai papírüzlet. 5995

ELVENSZETT 20-án délután egy arany óra vastag lánccal és medállal. Kéretik az illető legalább a medallont a képekkel küldje el névtelenül Lapuska Demeterhez, Arad-Séga, kire nézve értékes emlék. 5973

15650—1918. kb.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak a gyapjúkészletek és gyapjashulladékok forgalombahozatalának korlátozása és az érték követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában kelt 2605—

1918 M. E. számú rendelete a következőkre terjednek ki:

A magyar szent korona országainak területén található összes gyapjúkészletekre, tekintet nélkül arra, hogy már lenyirt vagy csak ezután lenyírandó gyapjúról van szó.

A timár, dög, bőr, szücs és matracgyapjura, ideértve a gyapjas, juh- és báránybőrökről, valamint irhokról és szücsbőr-hulladékokról nyírással vagy más után leválasztott gyapjút is.

A cserzett gyapjas juh- és báránybőröknek (prémhbőröknek) a konfekcionálásnál előálló, valamint cserzés és konfekcionálás előtt ily bőrökről leválasztott, esetleg még nyers állapotban lévő gyapjas hulladéka.

A meghatározás alá eső gyapju és bőrhulladékok, amennyiben a készletet a 6. §. a rendelet hatálya alól ki nem veszi, a jelen rendelet életbeléptetése után akár előreladás, akár készletadás után csak a jelen rendelet korlátai között és csak annak adhatók el, amek a jelen rendelet szerint vásárlási jogosultsága van. Az előreladás csak az 1918. év végéig terjedő időre történhetik.

Az előbbi bekezdés szabályaival ellenkező minden ügylet tilos és semmis.

Mindazok, kik ezek termelésével, eladásával vagy feldolgozásával foglalkoznak vagy más részére őrizetükben tartanak, kötelesek készleteiket a „Magyar szent korona országai gyapju központja részvénytársaságnak” rövidülve „Gyapjúközpontnak” (Budapest, IV. Városház-utca 14.) megvételre felajánlan és pedig legkésőbb a jelen rendelet életbeléptetését követő 14-ik napon.

A később termelt (nyirt, vagy más módon nyert) vagy beszerzett készleteket legkésőbb a termeléstől, vagy beszerzéstől számtól 14-ik napon.

Az 1000 kilogrammot meg nem haladó mennyiségeket a Gyapjúközpont részére azok a kereskedők is megvásárolhatják, akiket az elsőfokú iparhatóság erre külön igazolvánnyal feljogosít, vagy már eddig az 1250—1916. M. E. számú vagy 1157—1917. M. E. számú rendelet aláján 500 kilogrammot meg nem haladó tételek vásárlására feljogosított.

A Gyapjúközpont a jelen rendelet alapján neki megvételre felajánlott készletekért, a tiszta „gyárilag mosott” gyapju kilogrammjáért, illető a következő árakat köteles fizetni:

I. Az állatokról nyírt gyapju (báránygyapju is) ára: Legfinomabb meinoi gyapjunál 30 korona, a szövet és fésűs AAA. gyapjunál 2 korona, a szövet és fésűs AA. gyapjunál 26 korona, a szövet és fésűs A. gyapjunál 24 korona, a szövet és fésűs B. gyapjunál 21 korona, a szövet és fésűs C. gyapjunál 18 korona. Cigája D. gyapjunál 15 korona, racka E. gyapjunál 12 korona.

II. A bőr timár és döggyapju ára: AAA/A. minőségűnél 19 korona, B) minőségűnél 17 korona 50 fillér, C) minőségűnél 15 korona, cigájagyapjunál (D.)

12 korona 50 fillér, rackagyapjunál (E.) 9 korona 50 fillér, irhagyapjunál 4 korona.

A szücsgyapju ára: AAA/A. minőségűnél 11 korona, B) minőségűnél 10 korona 50 fillér, C) minőségűnél 9 korona 50 fillér, cigájagyapjunál (D.) 8 korona 50 fillér, rackagyapjunál (E.) 6 korona 50 fillér.

IV. a bőrhulladékok tiszta gyapjútartalma a szücsgyapju értéksztálya (III.) szerint a gyapjuhozam arányban értékeltek.

V. A matracgyapju ára: Állati szőrökkel kevert vagy nemezedett csomós (u. n. keleti) matracgyapjunál 6 kor., szárral nem kevert, eredetileg kimosott nyitott szerkezetű (u. n. tengermelközi) matracgyapjunál 8 korona 50 fillér.

A gyapjúközponttól való forgalmon kívül eső forgalomban a 7. §-ben meghatározott árakat egyuttal hatóságilag megállapított legmagasabb árnak kell tekinteni.

Aki a rendelet ellenére drágábban árusít vagy vásárol annál az árnál, melyet a jelen rendelet legmagasabb árul megállapít, avagy oly ügyletet követit, amelyet a jelen rendeletben megállapított árnál magasabb áron akarnak kötni, vagy ilyen ügylet megkötésénél bármilyen más módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

A hirdetmény teljes szövege az érdekeltek által hivatalom iparügyi osztályában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Arad, 1918. július hó 19.

Greca, főkapitány

Harzenbörbe adó birtok

450 hold prima fekete föld, gazdasági épületekkel és uri lakkal. Országút mellett. Vasuti állomás 6 km. Ajánlatok B ánhidy Sándor, Alsósimánd intézendők. 5950

Használt csomagoló papir megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. :-:

Női kalap alakítást

a legújabb formákra vállalnak.

ARAD, Varjassy Lajos-utca 30. szám.

(Erzsébet mező mellett.)

Vidékieknek három óra alatt alakítunk. Divatárusnők árkedvezmény és soron kívüli kiszolgálásban részesülnek. Legjobb bécsi munkások. 5998